

PRIMUM NON NOCERE

BIULETYN BYDGOSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ ISSN 1234-7531 Nr 4 (237) 2011

*Ciepłych, pełnych radosnej nadziei
świąt Wielkiej Nocy,
oraz słonecznych spotkań
z budzącą się do życia przyrodą!*

Dealer BMW
Dynamic Motors

www.bmw-
dynamicmotors.pl

Radość z jazdy

PORUSZANY NATCHNIENIEM.

W stworzenie nowego BMW serii 5 Touring równie mocno, co inżynierowie, zaangażowali się projektanci. Wspólnie, nasz zespół wykreował dynamiczny samochód, który perfekcyjnie łączy w sobie styl i wydajność. Ekonomiczny czterocylindrowy silnik wysokoprężny w BMW 520d wyróżnia się doskonałą dynamiką i niespotykanym niskim zużyciem paliwa, zaledwie 5,1 l na 100 km*. Teraz, bez tankowania, pokonasz nawet 1350 km! Przekonaj się, ile dynamiki ma w sobie jazda BMW serii 5, dostępnym w wersji Touring i jako Limuzyna. Wewnątrz i z zewnątrz, bez wątpienia, to najpiękniejsza forma dynamiki. Dodatkowo, w standardzie, otrzymasz pakiet serwisowy **BMW Service Inclusive 5 lat/100 tys. km**. Dowiedz się więcej na www.bmw.pl/seria5touring

NOWE BMW SERII 5 TOURING. NAJPIĘKNIEJSZA FORMA DYNAMIKI.

BMW EfficientDynamics
Mniejsza emisja. Większa radość z jazdy.

Dealer BMW
Dynamic Motors
ul. Fordońska 264
85-790 Bydgoszcz
Tel.: +48 52 339 51 10
www.bmw-dynamicmotors.pl

* Emisja CO₂ i zużycie paliwa w cyklu mieszanym według normy ECE dla BMW 520d Limuzyna: 129 g/km i 4,9 l/km oraz dla BMW 520d Touring: 135 g/km i 5,1 l/100 km.

W NUMERZE

W IZBIE LEKARSKIEJ

Prosimy o aktualizację	2
Szkolenia w Izbie	2
Kasa fiskalna... i co dalej...?	2
Szkoleniowa sobota	2

LEKARZ DLA RODZINY

POZ – dokąd zmierzasz?	3
------------------------------	---

OPINIE I INFORMACJE

Ad vocem	4
„Zdrowie dla Ciebie” – nocą i w święta	4
Prosimy o 1 %	4

DLA DZIECI I... SERCA

Kto zbuduje szpital dziecięcy w Bydgoszczy	5
Postępy w leczeniu zaawansowanej niewydolności serca	5

WIĘCEJ WIEDZY – MNIEJ ZAKAŻEŃ

Stop! HCV	6
-----------------	---

CEREBRUM MEDICI

.....	8
-------	---

WIELKANOC PRZY STOLE

.....	9
-------	---

§

Szczególne wymagania dotyczące dokumentacji medycznej w postaci elektronicznej	13
--	----

RECEPTY

O kłopotach z receptami NFZ	14
O kłopotach z receptami – farmaceuci	15

SZKOLIMY SIĘ!

Specjalizacje	16
Doktoraty	18
Kursy	18

FELIETON I...

.....	19
-------	----

W PIGUŁCE

.....	20
-------	----

Zdjęcie na okładce: fot. dr n. med. Robert Bujak

BIULETYN BYDGOSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ

Redakcja: e-mail: primum@bil.org.pl, agnieszka.banach@hipokrates.org tel. 52 3460785

WYDAWCA: Bydgoska Izba Lekarska, 85-681

Bydgoszcz, ul. Powstańców Warszawy 11;

telefony: 52 3460084, 52 3460780;

Numer konta BIL: PKO BP II O/Bydgoszcz

95102014750000830200191197;

e-mail: bil@bil.org.pl; <http://www.bil.org.pl>

• Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

e-mail: rzecznik@bil.org.pl tel. 52 3461257

• Pełnomocnik ds. zdrowia lekarzy i lekarzy

dentystów: lek. med. Włodzimierz Kasierski 604406240

RADA PROGRAMOWA: Przewodniczący: dr n. med. Wojciech Szczepny;

wiceprzewodniczący: dr n. med. Witold Hrynciewicz; członkowie Rady:

prof. Aleksander Araszkiwicz, red.: mgr Agnieszka Banach, red. nac.:

mgr Teodora Bogdańska, lek. Mieczysław Boguszyński, dr n. med. Małgorzata

Czajkowska-Malinowska, dr n. med. Marek Jurgowiak, lek. Józef Karwowski,

dr n. med. Jerzy Kochan, dr n. med. Andrzej Martynowski, lek. stom. Marek

Rogowski, dr hab. n. med. Jan Styczyński.

CZEKAMY na Państwa opinie, uwagi i propozycje! Przewodniczący Rady

Programowej: Wojciech Szczepny, tel. 602 395 654; redaktor naczelny: Teo-

dora Bogdańska tel. 52 346 07 85, 696 016 262; redaktor: Agnieszka Banach

agnieszka.banach@hipokrates.org

■ DRUK: ABEDIK, Bydgoszcz tel. 52 3700710 ■ SKŁAD: MAGRAF, Bydgoszcz tel. 52 3791435

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Wolny zawód?

Powszechnie uważa się, że zawód lekarza to „zawód wolny”.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 19 października 1999 r. (sygn. akt SK 4/99) wskazał, że w odniesieniu do wolnych zawodów – treścią wolności wykonywania zawodu jest stworzenie sytuacji prawnej, w której: po pierwsze, każdy mieć będzie swobodny dostęp do wykonywania zawodu warunkowany tylko talentami i kwalifikacjami; po drugie, mieć będzie następnie rzeczywistą możliwość wykonywania swojego zawodu oraz – po trzecie, nie będzie przy wykonywaniu zawodu poddany rygorom podporządkowania, które charakteryzują świadczenie pracy.

Jest jednak rzeczą oczywistą, że wolność wykonywania zawodu nie może mieć charakteru absolutnego i że musi być poddana reglamentacji prawnej, w szczególności gdy chodzi o uzyskanie prawa wykonywania określonego zawodu, wyznaczenie sposobów i metod (ram) wykonywania zawodu, a także określenie powinności wobec państwa czy samorządu zawodowego. Innymi słowy, konstytucyjna gwarancja „wolności wykonywania zawodu” nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo szeregu kwestii związanych tak z samym wykonywaniem zawodu, jak i ze statusem osób zawód ten wykonujących, ale wręcz zakłada potrzebę istnienia tego typu regulacji, zwłaszcza, gdy chodzi o zawód zaufania publicznego, jakim jest zawód lekarza.

Kontakt pomiędzy pacjentem a lekarzem musi bazować nie tylko na wiedzy i fachowości, ale przede wszystkim na zaufaniu. Coraz częstsze wykonywanie samodzielnej działalności przez lekarza na umowach cywilno-prawnych. tzw. kontraktach, oraz w prywatnych gabinetach sprawia, że powinniśmy sobie odpowiedzieć na pytanie, czy spełniamy kryteria „wolnego zawodu”? W grę wchodzi coś więcej niż tylko status prawny. To poczucie kontroli nad własnym życiem. Wolny profesjonalista musi być wolnym człowiekiem. Czy w takim razie każdy wykonujący wolny zawód jest wolnym zawodowcem? Nie, ale każdy, jeśli pokona wewnętrzne bariery, może stać się prawdziwie wolnym człowiekiem. Zwracam się z pytaniem do Koleżanek i Kolegów: A Wy – czujecie się wolnymi ludźmi?

Dr n. med. Stanisław Prywiński

Prezes Bydgoskiej Izby Lekarskiej

Fot. Krzysztof Szatkowski, Agencja Gazeta

Adresat nieznany?

Prosimy o aktualizację!

Prosimy Państwa o zgłaszanie w biurze Bydgoskiej Izby Lekarskiej – zmian, dotyczących:

- danych osobowych,
- miejsca zamieszkania,
- adresu do korespondencji,
- adresu e-mailowego,
- stopni i tytułów naukowych
- specjalizacji,
- zatrudnienia,
- praktyki lekarskiej.

Posiadanie aktualnych danych ułatwi i usprawni pracę Biura Izby, jak też dostarczanie do Państwa „Primum non nocere” oraz „Gazety Lekarskiej”. (Każdego miesiąca wraca kilkanaście przesyłek z dopiskiem „zmiana adresu!”).

Zmiany prosimy zgłaszać: listownie na adres biura Izby (BIL, 85-681 Bydgoszcz, ul. Powstańców Warszawy 11), drogą mailową: bil@bil.org.pl

Szkolenia w Izbie

Kurs resuscytacji krążeniowo-oddechowej (BLS z AED) dla lekarzy i lekarzy dentystów:

- kolejne terminy: **14 maja oraz 21 maja 2011 r.**

Kurs obejmuje 8 godzin zajęć, w tym wykłady, stacje ćwiczeniowe oraz scenariusze symulowane na manekinach. Początek szkoleń o godz. 9.00, w siedzibie Bydgoskiej Izby Lekarskiej. Cena kursu – 250 zł, koszt uczestnictwa w kursie dla członków BIL – **50 zł** od osoby. W przerwie zaplanowana jest przekąska, kawa, herbata.

Uczestnicy szkolenia **po zaliczeniu** kursu otrzymają certyfikat Amerykańskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz zaświadczenie o przyznanych 8 punktach edukacyjnych.

Planujemy również organizację kursów zaawansowanych: ACLS – Zaawansowane Zabiegi Ratujące Życie u Dorosłych oraz PALS – Zaawansowane Zabiegi Ratujące Życie u Dzieci, kursy dwudniowe obejmujące 16 godzin szkolenia.

Planowany pierwszy termin ACLS **18–19 czerwca 2011 r.**

Warunkiem uczestnictwa w kursie są opłacone składki członkowskie!

Zgłoszenia: mgr Karina Lemanik-Dolny, biuro BIL od poniedziałku do czwartku, w godz. 8.00–16.00, tel. (052) 3460780 wew. 12, szkolenia@bil.org.pl

Więcej informacji na stronie www.bil.org.pl

Serdecznie zapraszamy!

W Izbie – 12 kwietnia 2011

Kasa fiskalna... i co dalej...?

12 kwietnia 2011 (wtorek, godzina 15.30) w siedzibie Bydgoskiej Izby Lekarskiej odbędzie się zorganizowane przez BIL spotkanie informacyjne dotyczące kas fiskalnych. Omówione zostaną wszystkie aspekty związane z instalacją i użytkowaniem kas fiskalnych. Informacje na te tematy przekaze przedstawiciel firmy serwisującej STOPER BIS. Poprosiliśmy również o udział pracownika Urzędu Skarbowego. Zapraszamy!

Szkoleniowa sobota

Zabiegani i zapracowani, pomiędzy jednym a drugim dyżurem, coraz mniej mamy czasu (a i pewnie ochoty) na dodatkowe kursy i szkolenia. A już szczególnie te weekendowe omijamy z reguły szerokim łukiem. A szkoda...

Kto przyszedł 26 lutego do naszej Izby Lekarskiej, (choć za oknem świeciło słońce) na pewno nie żałował! Tego dnia pod patronatem naszej Izby odbywał się zapowiadany wcześniej w „Primum non nocere” kurs resuscytacji krążeniowo-oddechowej (BLS). Początkowo niektórzy z nas z niedowierzaniem wpatrywali się w plan zajęć – co my tu będziemy robić przez 8 godzin?! Kiedy jednak nie wiadomo jak i kiedy za oknami zaczął zapadać zmrok i nasz kurs powoli się kończył, aż żał było wychodzić...

Fachowość i profesjonalizm prowadzących, bogactwo przygotowanego przez nich sprzętu, mnóstwo ciekawych ćwiczeń i praktycznych symulacji różnych życiowych zdarzeń, odpowiedzi na pytania dręczące nas nawet w czasie przerw i bardzo kameralna atmosfera – to tylko niektóre atuty tego kursu, które zostały w naszej pamięci. A kiedy zmęczeni ćwiczeniami praktycznymi siadaliśmy na chwilę przy stolikach zaraz pojawiała się uśmiechnięta Pani Karina z dzbankami pachnącej kawy i talerzem ciasteczek, które w porze obiadu w jakiś cudowny sposób zamieniły się w stos pysznych kanapek. Zmęczeni ale bardzo zadowoleni, z głowami pełnymi wiedzy, posileni kanapkami opuszczaliśmy późnym popołudniem naszą, gościną jak zawsze, Izbę.

Wszyscy przekonaliśmy się, że sobota spędzona na szkoleniu może być nie tylko pożyteczną, ale i bardzo miłą formą spędzenia czasu. I na pewno nie było to ostatnie szkolenie na którym byliśmy w Izbie...! Dziękujemy!

Witold Kowalski, Beata Wojnicz, Elwira Palewicz, Małgorzata Lubowska-Chojecka, Anna Ciszewska, Małgorzata Kopeć, Anna Wasilewska, Grażyna Ciesielska-Pikuła, Jacek Kordalski (grupa uczestników pierwszego szkolenia).

Uczestnicy szkolenia w dniu 5 marca br.

Fot. Luiza Domka

POZ – dokąd zmierzasz?

Na pytanie dotyczące trudnej, złożonej materii można odpowiedzieć albo krótko, albo zagłębiając się szczegółowo w temat.

Krótko. Podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w Polsce zmierza w ślepią uliczkę! Rozwijając temat...

POZ miała w założeniach opierać się na praktykach lekarzy rodzinnych

Struktura opieki podstawowej w województwie kujawsko-pomorskim jest wybitnie niekorzystna. Dominują jednostki samorządowe i duże NZOZ-y w miastach. Praktyki lekarzy rodzinnych można policzyć na palcach obu rąk. Zginęła idea lekarza rodzinnego, który zna osobiście całe rodziny pozostające pod jego opieką. Kto inny leczy dziecko, matkę, ojca lub dziadków. Brak kompleksowej kontroli nad zdrowiem rodziny w jej środowisku.

Opinia urzędników jest jednoznaczna; „małe praktyki nie mają przyszłości”.

Finansowanie

W krajach europejskich parytet finansowania POZ wynosi około 20% (parytet – % całkowitej kwoty przeznaczonej na ochronę zdrowia przeznaczony na opiekę podstawową).

Reformę z roku 1999 zaczynaliśmy w Polsce z parytetem 15,5%. Mieliśmy nadzieję, że jest to początek drogi we właściwym kierunku.

W roku 2011 parytet wynosi 12,5% (w tym nocna i świąteczna pomoc medyczna i transport). Gdzie kończy się ta ślepa uliczka? Przy 10%? Jestem przekonany, że decydenci ochrony zdrowia bez pardonu „dojdą” do ściany!

Tańsze jest przeprowadzenie diagnostyki ambulatoryjnie niż w ramach opieki specjalistycznej lub w trybie hospitalizacji. To „oczywista oczywistość...”

Czy lekarz może realizować podstawową opiekę zdrowotną za 8 zł miesięcznie na pacjenta?

Założenia

W założeniu lekarz rodzinny miał być gate keeper'em. Miał realizować potrzeby pacjentów na tanim poziomie podstawowym w ich środowisku społecznym i rodzinnym. Miał chronić system przed niepotrzebnym przechodzeniem chorych na droższy poziom specjalistyczny i szpitalny.

Mądre i piękne założenia. Dziś nie ma po nich śladu. Obecnie pacjent może ominąć poziom podstawowy i bez problemu drenować drogi poziom specjalistyczny, bo w bardzo

licznych przypadkach nie potrzebuje skierowania od swojego lekarza POZ.

W 1999r. lekarz rodzinny mógł skierować chorego na badanie USG dowolnego narządu. Dziś zaledwie na badanie jamy brzusznej! To nie jest brak postępu, to wyraźne cofanie się!

Potrzeby zdrowotne

W rozwiniętych społeczeństwach oceną potrzeb zdrowotnych zajmują się instytucje posiadające odpowiednią wiedzę na ten temat. W naturalny sposób są to towarzystwa naukowe, samorządy: lekarski oraz pielęgniarski i położniczy, państwowe programy zdrowotne, PAN, AOTM i inne. W Polsce kreatorem potrzeb zdrowotnych społeczeństwa jest płatnik, czyli Narodowy Fundusz Zdrowia. O zgrozo! Tylko monopolista może rościć sobie prawa, o jakich płatnicy w innych krajach europejskich nie mogą nawet pomarzyć.

NFZ nie ma żadnych podstaw ani danych do oceny i kreowania potrzeb zdrowotnych. Ma jedynie dane statystyczne, które czasami odbiegają znacznie od rzeczywistości. Są one przygotowywane przez świadczeniodawców dla płatnika, czyli w celu uzyskania jak największego poziomu finansowania i nie oddają rzeczywistości.

Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce jest drugim co do wielkości lekarskim towarzystwem naukowym i największym, działającym w POZ. Nie ma mowy o jakimkolwiek wpływie KLRwP na kształt i zakres kontraktowania świadczeń w POZ.

Koleżanki i koledzy, którzy pracowali i żyli jeszcze w poprzednim, jedynie słusznym systemie, dobrze wiedzą, że każdy monopol jest źródłem patologii!

Kształcenie

Brakuje wykształconych lekarzy rodzinnych, którzy podnosiliby poziom świadczonej usług w POZ.

Młodzi adepci medycyny myślą racjonalnie. Specjalizują się w kierunkach, dzięki którym będą mogli utrzymać swoje rodziny. Młody lekarz w trakcie specjalizacji z medycyny rodzinnej dwa lata spędza w klinikach uniwersyteckich i dwa w praktyce swojego kierownika specjalizacji. Czy taki podział okresu szkolenia może zapewnić właściwe wykształcenie specjalisty medycyny rodzinnej? Medycyna rodzinna jest odrębną specjalizacją. Nie można procesu dydaktycznego zlepić z fragmentów szkolenia kardiologa, chirurga, pediatry, neurologa... Specyfika pracy lekarza rodzinnego jest tak dalece inna, że

jego szkolenie powinno różnić się od innych, tym, czym różni się specjalizacja kardiologa od specjalizacji chirurga.

Najlepsze czasy dla opieki podstawowej minęły wraz z likwidacją kas chorych. A miał to być dopiero początek drogi we właściwym kierunku!

30% kształconych przez mnie lekarzy rodzinnych pracuje poza granicami Polski!

Sądzę, że aktualny poziom finansowania ochrony zdrowia w Polsce oraz parytet środków na POZ pozbawi nas kolejnej grupy lekarzy rodzinnych.

Kompetencje i kwalifikacje

Umowa cywilno-prawna zawierana pomiędzy płatnikiem a lekarzem POZ przystaje do rzeczywistości jak kwiatek do kożucha. Z jednej strony wymaga się stosowania najnowszej wiedzy w czasie prowadzenia diagnostyki i leczenia. Jednocześnie płatnik stwierdza, że do kompetencji lekarza POZ nie należy kierowanie na badania: poziomu większości hormonów, oznaczanie przeciwciał przeciwko HCV i HIV, CT, MR, ECHO serca, kardiologicznej próby wysiłkowej, Holtera EKG i RR, USG tarczycy, sutków, jąder, badania przepływu metodą Doppler'a i wiele, wiele innych.

Konia z rzędem temu, kto powie: jak w takim razie lekarz rodzinny ma leczyć swoich pacjentów z zastosowaniem najnowszej wiedzy?

Kwalifikacje specjalisty medycyny rodzinnej są wykorzystywane w codziennej praktyce lekarskiej zaledwie w 50–70%. Czy stać nas na marnotrawienie takiej ilości na-bytej już wiedzy?

Aby wykonać dalszą diagnostykę zmian stwierdzonych w USG jamy brzusznej przy użyciu CT, chory musi czekać na poradę specjalistyczną dwa miesiące i kolejne – na badanie. Jeszcze dramatyczniej jest w przypadku potrzeby konsultacji neurochirurgicznej. Wtedy okres oczekiwania może dochodzić do sześciu miesięcy i tyleż samo na MR.

O ile lepiej dla chorego i taniej dla społeczeństwa byłoby, gdyby trafił on do wąskiego specjalisty już z pełną dokumentacją swojej choroby.

Jestem przekonany, że najlepszym sposobem na reformę ochrony zdrowia w Polsce jest po prostu pójście po rozum do głowy!

Jerzy Rajewski: początek pracy zawodowej 1984–86, Instytut Pediatrii w Poznaniu, specjalizacje: choroby wewnętrzne, medycyna ogólna II stopień, medycyna rodzinna. praca: praktyka lekarza rodzinnego w Koronowie, funkcja społeczn.: Prezes Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (KLRwP), członek Zarządu Głównego KLRwP.

Ad vocem

Szanowna Pani Redaktor

W marcowym numerze Pisma „Primum Non Nocere” 3(236) 2011 ukazała się wypowiedź prof. dr. hab. n. med. Zygmunta Mackiewicza, w przykrym tonie komentująca zwolnienie przez Dyrektora Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy dr. hab. Stanisława Molskiego, prof. UMK.

Padające w treści wypowiedzi sformułowania, dotyczą zarówno Szpitala: „Liczne zwolnienia w roku ubiegłym samodzielnych pracowników nauki, wysokiej klasy specjalistów w Szpitalu im. Jurasza budzą ogromne zaniepokojenie, co do dalszych losów ośrodka szkolącego studentów, nowe kadry specjalistyczne”, jak i Collegium Medicum UMK: „Uczelnia nasza zaczyna być postrzegana, jako instytucja niepewna i niszcząca samodzielnych pracowników nauki”.

Zwroty te w rażący sposób godzą w dobre imię obu instytucji, a nade wszystko poddają w wątpliwość kompetencje i umiejętności specjalistów, którzy od wielu lat pracują w tym szpitalu i rozumieją potrzebę wprowadzenia w nim zmian, mających na celu poprawę zarówno poziomu leczenia pacjentów, jak również jego efektywności ekonomicznej. Dyrektor publicznej placówki zdrowia nie może tolerować

Powyżej opublikowany tekst został przesłany do redakcji „Primum non nocere”, wraz z pismem przewodnim p. Marty Laski, rzecznika prasowego Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 (Cytujemy: Przesyłam w załączeniu list otwarty pracowników szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. Dr. A. Jurasza w Bydgoszczy z prośbą o publikację.)

Redakcja z zasady publikuje tylko listy podpisane nazwiskiem autora (autorów) lub jeśli zastrzeżone dane autora znane są redakcji.

zatrudnienia lekarzy, którzy prowadzą niepubliczne kliniki o tej samej specjalności, konkurujące z nimi o pieniądze z Narodowego Funduszu Zdrowia. Ten problem widoczny jest w szpitalach w całej Polsce m.in. w Rzeszowie, Lublinie czy Gdańsku i we wszystkich przypadkach jest rozwiązywany w ten właśnie sposób. Jeśli lekarz pracuje dla konkurencyjnych podmiotów, wykonujących te same usługi, w tym jednego, którego jest właścicielem, w oczywisty sposób dochodzi tu do konfliktu interesów. Taką opinię wyraża również Ministerstwo Zdrowia oraz Fundacja im. Stefana Batorego w programie „Przeciw Korupcji”. Dyrektorzy szpitali mają prawo oczekiwać w takiej sytuacji od pracownika wyboru jednego miejsca pracy.

Obecnie przechodzimy okres restrukturyzacji i modernizacji, wymagającej od wszystkich pracowników szpitala szczególnego poświęcenia i zaangażowania. Większość osób pracujących w naszym szpitalu rozumie problemy z jakimi się borykamy, i w pełni je akceptuje, mając na względzie przede wszystkim troskę o dobro pacjenta oraz zabezpieczenia kształcenia przyszłych pokoleń lekarzy. Wymaga to poświęceń od nas wszystkich – lekarzy, pracowników naukowych, personelu medycznego i pracowników administracyjnych. Aby przejść przez ten niezwykle trudny dla nas czas potrzebujemy również wsparcia ze strony opinii publicznej, zarówno środowiska medycznego, jak i mediów, które nie powiniemy krytykować zmian i niepopularnych decyzji tylko z powodu własnych emocji.

Pracownicy Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy

Powyższy list podpisany „Pracownicy Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza” publikujemy, nie znając autorów listu, nie wiemy też ilu pracowników pod nim się podpisało.

Wierząc, że wszystkie te informacje są w posiadaniu rzecznika prasowego Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 i uznając prawo do wyrażania wszystkich opinii, przekazujemy ten list naszym Czytelnikom.

„Zdrowie dla Ciebie” – nocą i w święta

Szanowni Państwo,

Zarząd Fundacji „Zdrowie dla Ciebie”, prowadzący NZOZ „Zdrowie dla Ciebie” z siedzibą w Bydgoszczy ul. Królowej Jadwigi 16, informuje, że w związku z wygraniem konkursu rozpisanego przez Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki NFZ, na świadczenie usług medycznych w zakresie nocnej i świątecznej ambulatoryjnej i wyjazdowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, od dnia 1 marca 2011 roku, Fundacja będzie sprawowała ww. opiekę dla całego powiatu bydgoskiego, wraz Solcem Kujawskim. Ponadto Fundacja uruchamia filię NZOZ „Zdrowie dla Ciebie” w Fordonie, przy ulicy Witkiewicza 1 (osiedle Tarzańskie), która będzie sprawowała pełen zakres usług medycznych w godzinach:

- w dni powszednie, od poniedziałku do piątku, od 18.00 do 8.00,
- soboty, niedziele i święta całodobowo.

W związku z powyższym, z dniem 28 lutego kończy działalność NZOZ „Zdrowie dla Ciebie”, w miejscu udzielania świadczeń w soboty na ul. Pielęgniarskiej 13.

Wszystkie numery telefonów kontaktowych, włącznie z nr do lekarza koordynującego (52 5666665), pozostają bez zmian.

Fundacja „Zdrowie dla Ciebie”, ul. Królowej Jadwigi 16, 85-231 Bydgoszcz, tel. kom. 781 449 205, tel./fax sekretariat 52 5642240, tel. 24H 52 5666665, e-mail: med24h.pl, fundacjazdc.com.pl

Prosimy o 1%

Koleżanko i Kolego Lekarzu!!!

W rocznym zeznaniu podatkowym możesz odliczyć od należnego podatku 1% i przekazać go na rzecz Fundacji DOMU LEKARZA SENIORA, która jest fundacją pożytku publicznego. Prosimy wpisać w pozycji darowizna: **Fundacja Dom Lekarza Seniora. Bydgoszcz, ul. Powst. Warszawy 11. KRS 0000223048** – kwotę przelewu. Resztę zrobi za Ciebie Urząd Skarbowy.

Ostatni miesiąc przyniósł nam nowe nadzieje na powstanie Domu

Przyniósł też zmiany. Podjęliśmy decyzję o sprzedaży domu w Inowrocławiu, na którego remont i adaptację przez lata nie mogliśmy zdobyć funduszy.

Z uzyskanych ze sprzedaży pieniędzy będziemy mogli budować nasz nowy dom od podstaw. Cieszę się, że mamy akceptację Prezesa BIL i innych członków Rady Okręgowej na nasze działanie. Podjęliśmy starania o dogodną lokalizację nowego domu. Jest wola miasta, aby odsprzedać nam część działki w pobliżu Domu Opieki Społecznej przy ul. Łomżyńskiej w Bydgoszczy. W tej sprawie spotkaliśmy się już z Prezydentem Bruskim i V-ce Prezydentem Szopińskim.

Chciałabym podkreślić, że poczyniliśmy niezbędne uzupełnienia do statutu Fundacji, warunkujące utrzymanie statusu pożyteczności publicznej i otrzymaliśmy konieczny wpis w KRS. Prosimy więc o przekazywanie 1% ze swoich podatków.

Zbieramy dalej pieniądze na NASZ DOM!

W imieniu Fundacji Domu Lekarza Seniora
Prezes Małgorzata Świątkowska

Kto zbuduje szpital dziecięcy w Bydgoszczy

Gmach bydgoskiego Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego zostanie wzniesiony praktycznie od podstaw. Ta inwestycja, największa spośród zaplanowanych w ramach dwuletniego wojewódzkiego programu dużych inwestycji medycznych, już się rozpoczęła. 25 lutego, zakończono postępowanie przetargowe i wyłoniono wykonawcę budowy. Wygrała oferta konsorcjum wykonawców. Liderem jest warszawski BUDIMEX S.A. a partnerami trzy bydgoskie firmy: Budopol S.A., EBUD-Przemysłówka Sp. i „LECH” Sp. z o.o.

Najmłodszy pacjenci będą dochodzić do zdrowia w nowoczesnej, znakomicie wyposażonej placówce już w 2013 roku. Będzie

ona posiadać najnowocześniejszą aparaturę medyczną, a ponadto basen i ogród na dachu budynku.

Rozbudowa i modernizacja bydgoskiego Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego to największa od lat inwestycja medyczna w naszym regionie. Nowy kompleks lecznicy zostanie wybudowany praktycznie od podstaw, a zabytkowa część gmachu głównego zmodernizowana. Otoczenie budynku zostało pomyślane tak, by sprzyjać szybkiemu powrotowi do zdrowia, a całość kompleksu spełniać będzie najwyższe standardy. Szpital wzbogaci się o nowoczesny oddział chirurgii dziecięcej i leczenia oparzeń oraz trzy nowe sale operacyjne. Zaplanowano też inne rozwiązania zgodnie z europejskimi normami, w tym między innymi miejsca noclegowe dla rodziców chorych dzieci. Będzie ich 60.

Wojewódzki Szpital Dziecięcy w Bydgoszczy leczy rocznie 9 tysięcy pacjentów. Liczba hospitalizowanych w nim chorych co roku się powiększa, w ciągu ostatnich 10 lat wzrosła blisko o połowę. Wzniesione w XIX wieku budynki lecznicy, a także te adaptowane i dobudowane później nie spełniały współczesnych norm dla tego typu obiektów. Wymagałyby niezwykle kosztowanej modernizacji. Taniej było rozpocząć budowę nowego kompleksu.

Inwestycje prowadzi spółka Kujawsko – Pomorskie Inwestycje Medyczne powołana przez Urząd Marszałkowski do realizacji medycznego pakietu stulecia.

Informacja uzyskana od p. Beaty Krzemińskiej Rzecznika prasowego Urzędu Marszałkowskiego

Postępy w leczeniu zaawansowanej niewydolności serca

Prof. Władysław Sinkiewicz i prof. Andrzej Rynkiewicz

Pod patronatem Oddziału Bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego 15 stycznia 2011 roku odbyła się konferencja naukowa pod tytułem „Postępy w leczeniu zaawansowanej niewydolności serca”.

Konferencja została zorganizowana przez Klinikę Kardiologii Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr. J. Biziela CM UMK przy współdziałaniu Katedry i Kliniki Kardiologii oraz Katedry i Kliniki Kardiologii Gdańskiego UM oraz Katedry i Kliniki Kardiologii CM UMK. Poszczególne sesje przewodniczyli: prof. dr hab. n. med. Władysław Sinkiewicz, prof. dr hab. n. med. Andrzej Rynkiewicz, prof. dr hab. n. med. Lech Anisimowicz oraz dr hab. n. med. Piotr Siondalski.

W trakcie 8 wykładów poruszono szereg ciekawych i praktycznych tematów dotyczących postępowania z pacjentami z przewlekłą zaawansowaną niewydolnością serca (NS). W Polsce jest około 1 mln pacjentów z objawową NS i jest to najczęstsza przyczyna hospitalizacji pacjentów powyżej 65 roku życia, a koszt leczenia chorych z NS sta-

nowi około 2% całości wydatków na ochronę zdrowia w naszym kraju.

Wykłady dotyczyły między innymi przyczyn i diagnostyki zaostrzeń NS, aktualnych zaleceń dotyczących leczenia farmakologicznego, elektroterapii, nieinwazyjnych metod wspomaganie oddechu w ostrych stanach kardiologicznych, a także mechanicznych sposobów wspomaganie układu krążenia. Szczególną uwagę zwrócono na postępowanie z pacjentami kwalifikowanymi do przeszczepu serca. Temat ten – z naszego punktu widzenia – ma bardzo istotne znaczenie ze względu na podjęcie przez bydgoskie ośrodki z ośrodkami gdańskimi ścisłej współpracy, dotyczącej najczęściej chorych z NS, dla których przeszczep jest jedyną metodą leczenia. Przeszczepy serca w ośrodku gdańskim są z powodzeniem wykonywane od 2 lat i większość pacjentów z regionu bydgoskiego jest właśnie tam kierowanych. Dwa wykłady wygłoszone przez prelegentów z Gdańska dotyczyły tej ważnej tematyki. Przedstawiono dotychczasowe wyniki dotyczące przeszczepów serca w ośrodku gdańskim. Podkreślano również bardzo dobrą współpracę pomiędzy ośrodkami bydgoskimi i gdańskimi.

Należałoby jeszcze wspomnieć, że w Klinice Kardiologii Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2, jako jedynym ośrodku w województwie kujawsko-pomorskim jest przeprowadzana pełnoprofilowa nieinwazyjna i inwazyjna diagnostyka z cewnikowaniem serca włącznie u chorych kwalifikowanych do przeszczepu serca. Ponadto w ramach kliniki od 8 lat funkcjonuje jedyna w regionie Wojewódzka Poradnia Diagnostyki i Leczenia Niewydolności Serca, obejmująca opieką chorych z całego naszego województwa. Bardzo sobie cenimy współpracę ze wszystkimi ośrodkami z regionu, które kierują do nas swoich pacjentów oraz liczymy na dalsze dobre kontakty w przyszłości.

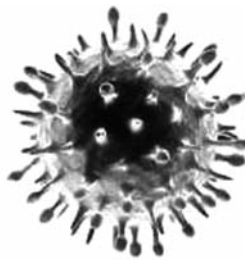
Duża frekwencja oraz miła atmosfera spotkania świadczą o potrzebie organizowania w przyszłości konferencji poświęconych tematyce niewydolności serca.

O Autorze:
Dr n. med. **Robert Bujak**, specjalista kardiolog, zastępca Kierownika Kliniki Kardiologii Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr. J. Biziela CM UMK

Elżbieta Narolska-Wierczewska

STOP! HCV

Wiedza o źródłach, mechanizmach i profilaktyce zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV) jest w Polsce na niskim poziomie. Wobec nieprzerwanej transmisji wirusa, jak i rosnącej liczbie ujawnianych poważnych powikłań infekcji HCV (marskość wątroby, rak wątrobowokomórkowy), Państwowa Inspekcja Sanitarna i Polska Grupa Ekspertów HCV opracowała program, który ma zmienić tę sytuację. Celem programu jest zmniejszenie obciążenia zdrowotnego populacji Polski skutkami zakażeń HCV poprzez:

- zwiększenie wiedzy o ich epidemiologii, czynnikach ryzyka, obrazie chorobowym oraz zapobieganiu infekcji wśród młodzieży,
- zwiększenie wiedzy personelu medycznego o możliwościach profilaktycznych
- i terapeutycznych zakażeń oraz zachowań,
- zwiększenie liczby badań w kierunku HCV u osób z grup ryzyka zakażenia, zwiększenie wykrywalności zakażeń etiologii HCV.

Program na rok 2011 zakłada realizację działań edukacyjno-szkoleniowych w trzech modułach: szkolnym, przeznaczonym dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i szpitalnym, przeznaczonym dla personelu medycznego oraz kierownictwa wielospecjalistycznych placówek lecznictwa zamkniętego.

Ze względu na specyfikę poszczególnych grup docelowych przygotowano różne koncepcje działania, jak i niezbędne do realizacji narzędzia (zestawy materiałów).

Będą to spotkania edukacyjne, szkolenia, wykłady ekspertów, film i prezentacja dla młodzieży, plakaty, ulotki, broszury informacyjne, poradniki, podręczniki. Materiały te będą w większości dostępne na stronie internetowej uruchomionej na potrzeby programu (www.stophcv.pl). Wsparcie merytoryczne działań zapewniają członkowie Polskiej Grupy Ekspertów HCV oraz kilkunastu krajowych i lokalnych ekspertów w dziedzinie chorób zakaźnych.

Do młodzieży, a za ich pośrednictwem do ich rodzin kierujemy przekaz: „Bądź świadomy zagrożenia. Zapobiegaj zakażeniu. Wykonaj test na HCV.”. Zakładamy, że po lekcjach edukacyjnych, poprowadzonych w wybranej klasie szkoły ponadgimnazjalnej w każdym powiecie, uczniowie będą rozróżniać typy wirusowych zapaleń wątroby, rozumieć, jaką rolę spełnia wątroba dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, wiedzieć, jakie czynniki mogą prowadzić do zakażenia HCV, jakie są następstwa nieleczzonego zakażenia, znać możliwości ich prewencji, wiedzieć gdzie należy szukać pomocy lub rady oraz stosować w życiu codziennym zasady zdrowego stylu życia.

Po lekcji każdy z uczniów otrzyma ulotkę przeznaczoną dla rodziców i krewnych, w której zamieszczona jest ankieta ryzyka, informacja o zakażeniu oraz apel o wykonanie testu.

Zadaniem młodzieży biorącej udział w programie będzie zasygnalizowanie bliskim potrzeby wykonania testu na HCV w przypad-

ku obecności czynników ryzyka lub opisywanych objawów. Szkolenie wojewódzkie dla realizatorów szczebla powiatowego (pracowników powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz nauczycieli wybranych klas) odbyło się w Bydgoszczy w dniu 10 marca br., a jego uczestnicy wysoko ocenili, zaprezentowane po raz pierwszy, materiały edukacyjne dla szkół. Za realizację modułu szkolnego w naszym województwie odpowiedzialna jest pani Krystyna Madejek, młodszy asystent w Oddziale Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia WSSE w Bydgoszczy.

Kadra koordynująca realizację modułów medycznych (koordynator wojewódzki – mgr Ewa Błażejczyk, starszy asystent w Oddziale nadzoru Przeciwepidemicznego WSSE w Bydgoszczy oraz dziewiętnastu przedstawicieli powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych) rozpoczęła realizację Programu na terenie naszego województwa szkoleniem, które odbyło się 2 marca.

Do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej

zwracamy się z hasłem: „Bądź świadomy zagrożenia. Minimalizuj szkody zdrowotne. Zleć test na HCV”. Zakładamy, że w trakcie spotkań szkoleniowych pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej z personelem wybranych placówek omówione zostaną metody pierwotnej i wtórnej prewencji zakażeń HCV, zaś informacja motywująca do wykonania testu dotrze do ich pacjentów. Dla przychodni współpracujących w pilotażu przygotowaliśmy informacyjne plakaty i ulotki. Oczekujemy, iż w uzasadnionych przypadkach lekarze skierują osoby z podejrzeniem zapalenia wątroby typu C na badania i do specjalisty chorób zakaźnych czy hepatologa.

Placówki podstawowej opieki zdrowotnej realizujące w województwie kujawsko-pomorskim Pilotażowy Program Profilaktyki Zakażeń HCV „STOP! HCV”

1. NZOZ „Przychodnia Lekarska” Ciechocinek
2. NZOZ „NOVAMED” Brodnica
3. „Intermed” Sp. z o.o. NZOZ „Przychodnia Rejonowa Wzgórze Wolności” Bydgoszcz
4. ZOZ Poradnia POZ Chełmno
5. NZOZ „Medyk” Spółka z o.o. Kcynia
6. NZOZ Lekarze Rodzinni Tokarczyk i wspólnicy spółka jawna Lipno
7. „Miejskie Centrum Lekarskie” Sp. z o.o. NZOZ – MCL Tuchola
8. NZOZ „Zespół Lekarski” Osiężciny
9. NZOZ WAMAP Świecie
10. NZOZ „PRO-MED” Baruchowo
11. NZOZ Lecznice Citomed Spółka z o.o. Łukasz Wojnowski Toruń
12. NZOZ „Przychodnia Chełmżyńska” s.c. Chełmża
13. Miejska Przychodnia Specjalistyczna Toruń
14. SPZOZ Mogilno

Wczesne wykrycie choroby to większa szansa na wyleczenie.

SPRAWDŹ SIĘ ZRÓB TEST.

Do wykrycia zakażenia wystarczy jedno badanie krwi. Jest to test na obecność przeciwciał Anti-HCV. Można go wykonać bezpłatnie uzyskując skierowanie od lekarza specjalisty bądź odpłatnie w większości laboratoriów analitycznych.

PODCZAS NAJBLIŻSZEGO PLANOWANEGO BADAŃ KRWI NIE ZAPOMNIJ O WYKONANIU TEGO TESTU.

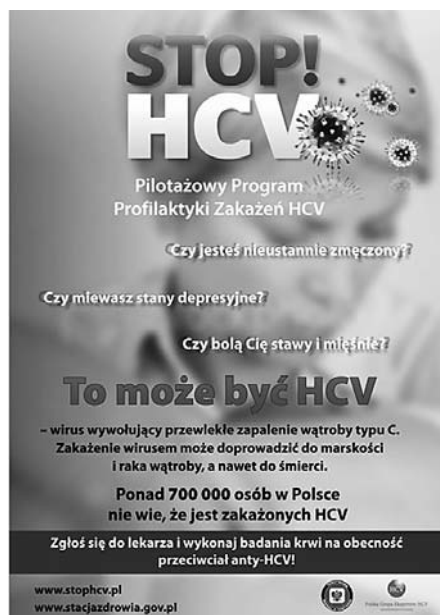
Co zrobić jeśli wynik badania anti-HCV jest pozytywny? Niezwłocznie zgłoś się do lekarza pierwszego kontaktu.

Organizatorzy:

www.pgehcv.pl
www.stacjazdrowia.gov.pl

WZW C atakuje bez ostrzeżenia!

15. NZOZ PROVITA Spółka z o.o. Więcbork
16. NZOZ „FARMA-MED” Spółka z o.o. Inowrocław
17. „Przychodnia przy Szpitalu” Rypin
18. NZOZ „Gol-Med” Sp. z o.o. Golub-Dobrzyń
19. SPZOZ Barcin
20. NZOZ „Nowy Szpital” Wąbrzeźno
21. SPZOZ im. Macieja z Miechowa Łasin
22. Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Biegańskiego POZ Grudziądz

Do dyrekcji szpitali, zespołów kontroli zakażeń szpitalnych oraz lekarzy kierujemy przesłanie: „Bądź świadomy zagrożenia. Minimalizuj ryzyko. Złóż test na HCV.”.

Za cel szkoleń prowadzonych kaskadowo w wytypowanych 200 szpitalach wielospecjalistycznych na terenie całego kraju stawiamy:

- zwiększenie świadomości kierownictwa szpitali w zakresie zagrożeń i odpowiedzialności związanych z prowadzeniem placówki leczenia stacjonarnego,
- pogłębienie wiedzy lekarzy w zakresie profilaktyki, obrazu klinicznego i diagnostyki zakażeń HCV,
- dotarcie do pacjentów z informacją motywującą do wykonania testu,
- zwiększenie liczby pacjentów testowanych w kierunku HCV.

W ramach działań programowych osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo epidemiologiczne szpitala zostaną przeszkolone w siedzibach Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz zaopatrzone w materiały fachowe i informacyjne. Szkolenie dla personelu medycznego szpitali Kujaw i Pomorza jest zaplanowane na 6 kwietnia br.

Z naszego regionu do udziału w pilotażu zgłosiły się następujące placówki:

- Szpital Powiatowy Sp. z o.o. z Aleksandrowa Kujawskiego,
- SP Zespół Opieki Zdrowotnej z Chełmna,
- Szpital Powiatowy Sp. z o.o. z Golubia Dobrzyń,
- NZOZ Szpital Lipno Sp. z o.o.,
- Szpital Powiatowy Sp. z o.o. z Chełmży,
- Publiczny Specjalistyczny ZOZ Szpital Powiatowy im. dr. L. Błażka z Inowrocławia,
- SP ZOZ w Mogilnie Szpital Powiatu Mogileńskiego,
- SP ZOZ w Radziejowie,
- SP ZOZ w Rypinie,
- NOVUM-MED Sp. z o.o. Szpital Powiatowy im. dra A. Gacy i dra J. Łaskiego NZOZ w Więcborku,
- Państwowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. NZOZ w Żninie,
- Szpital Tucholski Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy,
- ZOZ MSWiA z Bydgoszczy,

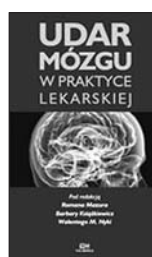
- Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr. E. Warmińskiego z Bydgoszczy,
- Specjalistyczny Szpital Miejski im. M. Kopernika z Torunia.

Zadaniem osób nadzorujących wewnętrznie stan sanitarny i bezpieczeństwo biologiczne szpitala będzie zorganizowanie szkoleń dla lekarzy oraz kierowniczej kadry pielęgniarskiej. Kolejnym elementem, którego realizację proponujemy uczestnikom modułu szpitalnego będzie monitorowanie sytuacji epidemiologicznej placówki w zakresie zagrożeń związanych z HCV, z uwzględnieniem liczby osób badanych, liczby wyników dodatnich, jak również kontrola wewnętrzna przestrzegania procedur i instrukcji związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym (mycie i dezynfekcja rąk, zasady stosowania sprzętu jednorazowego użytku, dzielenie płynów infuzyjnych i leków we wstrzyknięciach, stan dezynfekcji powierzchni, praktyki w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego).

Szacujemy, że udział w realizacji Pilotażowego Programu Profilaktyki Zakażeń HCV, weźmie łącznie około 1 000 pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego. W ramach działań programowych planujemy przeszkolenie nie mniej niż 9,5 tysiąca uczniów, 2 tysiące lekarzy POZ i około 5 tysięcy pracowników medycznych szpitali.

O Autorze:
dr n. med. Elżbieta Narolska-Wierczewska jest Krajowym Koordynatorem Programu STOP! HCV, Konsultantem Wojewódzkim w dziedzinie epidemiologii, kierownikiem Działu Zapobiegawczego i Bieżącego Nadzoru Sanitarnego WSSE w Bydgoszczy.

Udar mózgu w praktyce lekarskiej

Roman Mazur (red.)
ISBN13: 9788375552607
rok wydania: 2010
ilość stron: 200
format: 110x190mm
okładka: miękka

W książce przedstawiono obowiązujące zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego na podstawie obowiązujących światowych i europejskich wytycznych, przygotowanych przez ekspertów w dziedzinie udaru mózgu. Z uwagi na zróżnicowanie etiologiczne udaru zalecenia zawarte w tej publikacji należy modyfikować indywidualnie w odniesieniu do każdego chorego, uwzględniając potencjalne korzyści i ryzyko. Profilak-

tyka pierwotna i wtórna, rehabilitacja oraz opieka nad chorym z udarem w fazach ostrej i przewlekłej, a także edukacja chorego i jego opiekunów składają się na działania długoterminowe. Rozwiązanie pojawiających się problemów wymaga zaangażowania lekarzy różnych specjalności, wśród których wiodąca rola przypada neurologom. Należy jednak podkreślić znaczenie zadań przypadających w udziale pielęgniarkom, fizjoterapeutom, psychologom, logopedom, technikom medycznym, a wreszcie samym pacjentom i ich rodzinom. Tylko połączone i wielokierunkowe działania mogą się przyczynić do zmniejszenia liczby udarów, wskaźników umieralności i śmiertelności, obniżenia kosztów diagnostyki, leczenia i opieki, zmniejszenia stopnia kalectwa, a także poprawy jakości życia chorych dotkniętych udarem mózgu. Publikację „Udar mózgu w praktyce lekarskiej” opracowało gro-

no specjalistów, którzy na co dzień zajmują się zarówno udarem mózgu, jak i uogólnioną chorobą naczyń – miażdżycą. Książkę tę napisano z myślą o czytelniku oczekującym informacji, jak zapobiegać udarowi mózgu oraz wskazówek dotyczących diagnostyki, leczenia i rehabilitacji pacjentów.

Mamy nadzieję, że niniejsza monografia posłuży zarówno tym wszystkim, od których zależy dobro pacjentów z udarem mózgu, jak samym chorym i ich opiekunom.

Wydawca:

Wydawnictwo Via Medica Sp. z o.o.
80-180 Gdańsk
NIP 583-26-97-244
Tel. (+48 58) 320 94 94
Faks (+48 58) 320 94 60
www.viamedica.pl
email: sprzedaz@viamedica.pl

18 lutego 2011 w Operze Nova na **Medycznej nocy w Operze** zorganizowanej przez Bydgoską Izbę Lekarską po raz pierwszy wręczano statuetki „CEREBRUM MEDICI”, które Kapituła przyznała dr. Mieczysławowi Boguszyńskiemu, dr Halinie Grzybowski i dr. n. med. Andrzejowi Nagórny-Martynowskiemu. Wręczali je: Prezes i wiceprezesi BIL: dr dr Stanisław Prywiński, Radosława Staszak-Kowalska i Paweł Białożyk.

Poniżej publikujemy treść zawartych w przekazanych Nagrodzonym dyplomach – orzeczeń Kapituły „Cerebrum Medici”.

Gdy zabraknie historii, zastępują ją bajki
Monteskiusz

Doktorowi **Mieczysławowi Boguszyńskiemu**,
wytrwałemu poszukiwaczowi wiedzy i prawdy o lekarskiej przeszłości naszego regionu
przyznając statuetkę CEREBRUM MEDICI

dziękujemy za: przywracanie naszej pamięci – wiedzy o lekarzach poprzednikach, która zawarta została w „Primum non nocere”, „Kronice bydgoskiej”, w „Onkologii w Bydgoszczy” i książce „Od warsztatu balwierskiego do szpitala klinicznego”. Dziękując za twórczość, która budzi szacunek dla lekarskiej działalności i dla przeszłości, czekamy na dalsze publikacje!

Bydgoszcz, 18 luty 2011

Kapituła CEREBRUM MEDICI Bydgoskiej Izby Lekarskiej

*Lawina bieg swój od tego zmienia
po jakich toczy się kamieniach*
Czesław Miłosz

Doktor **Halinie Grzybowskiej-Rogulskiej**, której przez ponad 20 lat
– dyktowanej szlachetnością i sercem
– działalności nie zabrakło energii, inicjatyw, cennych pomysłów ani chęci do ich realizacji
przyznając statuetkę CEREBRUM MEDICI

dziękujemy za: prowadzenie Klubu Lekarza Seniora, sprawiające, że jesień życia zawodowego przyjmuje piękne i interesujące barwy, za wspaniałe Lekarskie „Eskulapy”, za książkę „10 lat BpIL”, za upamiętnianie zasłużonych lekarzy, za comiesięczne artykuły w „Primum non nocere” i – za wszystko, o czym jeszcze nie wiemy – bo kto by za Panią, Szanowna Koleżanko, nadążył!

Bydgoszcz, 18 luty 2011

Kapituła CEREBRUM MEDICI Bydgoskiej Izby Lekarskiej

*Człowiekowi przystoi pragnąć
na miarę człowieczą*
Sofokles

Doktorowi nauk medycznych **Andrzejowi Nagórny-Martynowskiemu**,
twórcy podwalin naszej Izby Lekarskiej, Prezesowi pierwszej i drugiej kadencji,
Honorowemu Prezesowi Bydgoskiej Izby Lekarskiej,
przyznając statuetkę CEREBRUM MEDICI

dziękujemy za: podjęcie pionierskiej pracy przy reaktywowaniu zlikwidowanego w 1950 roku przez władze komunistyczne samorządu lekarskiego, za stworzenie koncepcji działalności Izby Lekarskiej, za zbudowanie jej podstaw administracyjnych i finansowych (zaczynając od historycznej zbiórki do słynnego cylindra), za stworzenie pierwszej siedziby, pierwszego biuletynu i twórczą obecność w każdym następnym.

Napisał Pan, Panie Prezesie kiedyś: „Dziękuję Ci Izbo, że jesteś!”.

A teraz my dziękujemy za trwanie przy samorządowych ideałach, za obecność z nami, potwierdzaną nie tylko sercem, ale i piórem.

Bydgoszcz, 18 luty 2011

Kapituła CEREBRUM MEDICI Bydgoskiej Izby Lekarskiej

**Farmakoterapia
zawrotów głowy
i zaburzeń równowagi**
pod redakcją Waldemara
Naroznego i Antoniego
Prusińskiego
NOWOŚĆ
Format A5
Liczba stron 190
Oprawa twarda
ISBN 978-83-62138-53-1

Zawroty głowy sprawiają olbrzymie trudności w diagnostyce i terapii. Wynika to m.in. z wielkiej różnorodności przyczyn choroby, a także z faktu, że zajmują się nią dwie specjalności: otolaryngologia oraz neurologia. Tak się składa, że o ile obraz kliniczny i metody rozpoznawania są dość szeroko i dokładnie opisywane, o tyle na temat leczenia pisze się zazwyczaj krótko i schematycznie. Niniejsza książka – pod redakcją dwóch niekwestionowanych autoryte-

tów w tej dziedzinie – w sposób doskonały wypełnia tę lukę. Gorąco polecamy nie tylko neurologom czy laryngologom, ale również lekarzom podstawowej opieki medycznej.

Wydawca:

Termedia sp. z o.o.
ul. Kleeberga 2, 61-615 Poznań
Tel./faks: +48 61 6562200
Książka do nabycia na www.termedia.pl

MSJ

KASY

FISKALNE

BYDGOSZCZ, ul.Fordońska 161
www.msj.com.pl email: msj@msj.com.pl
tel. 52 342 17 16, 52 371 83 92, 52 371 83 99, kom. 609-828-348
Sklep internetowy www.sklep.msj.com.pl

JESTEŚMY AUTORYZOWANYM SERWISEM

ELZAB **NOVITUS** **POSNET**

MSJ TO NAJWIĘKSZY WYBÓR URZĄDZEŃ FISKALNYCH
NAJWYŻSZA JAKOŚĆ USŁUG • NAJLEPSZE CENY

Oddziały:

NAKŁO, ul.Jackowskiego 4, tel. 52 386 06 34, e-mail: viola.msj@wp.pl
INOWROCŁAW, ul.Andrzeja 7, tel. 52 353 30 75, e-mail: beata@msj.com.pl

Kwiecień

*Namiat słonecznych promieni
nad świeżą zielenią łąki rozpostarty.
Wielkanocne pisanki, baby i mazurki
zapraszają do świątecznego stołu.
Uśmiechnięta, z kubkiem mleka w dłoni
znów jesteś tak blisko Polska Wiosno.*

Jerzy Kąkol

Wielkanoc przy stole

Nadchodzi okres Wielkanocy. Świątowanie obok wymiaru religijnego ma w naszej tradycji także swoje odbicie w przygotowywanych pokarmach. Każdy stara się na miarę umiejętności, wyniesionych w domu zwyczajów i zasobności portfela, jak najlepiej przygotować swój stół. Mam kilka propozycji, które trochę wzbogacą nasz jadłospis. Osobom dbającym o niski poziom cholesterolu i o linię daję na ten okres „dyspensę”. Potrawy, które proponuję są powszechnie znane, tylko ich skład można znacznie ubogacić.

Żurek

Do jego wykonania możemy użyć gotowego żytniego zakwasu. Gotujemy w bulionie pokrojoną włoszczyznę z liśćmi laurowymi i zielem angielskim. Na patelni wytapiamy trochę wędzonego, pokrojonego na drobno boczku, a w tłuszczu podsmażamy pokrojoną w kostkę cebulę (Uwaga! Zbyt mocno przyrumieniona robi się gorzka). Do cebulki wrzucamy pokrojone pieczarki, które uprzednio skrapiamy sokiem z cytryny. Podsmażamy je. W tym czasie gotujemy jajka na twardo i białą kiełbasę. Jajka obieramy, a z kiełbasy zdejmujemy skórę i kroimy na talarki. Wywarem z warzyw rozprowadzamy zakwas i gotujemy, nie doprowadzając do wrzenia. Dodajemy przeciśnięte ząbki czosnku, majeranek, krążki ugotowanej białej kiełbasy, podsmażone pieczarki z cebulką i boczkiem. Na koniec rozpuszczamy drobno pokruszony ser pleśniowy i mieszamy aż się rozpuści. W innej wersji można użyć startego parmezanu, który też należy na gorąco rozpuścić w naszej zupie. Uważamy z solą, bo produkty już zawierają sól. W razie, gdy ktoś lubi bardziej kwaśny, można doprawić kwasem mlekowym (np. Avitek). Podajemy z pokrojonymi na połówki jajkami na twardo.

Bigos

Współcześnie przygotowywane bigosy mają niewiele wspólnego z dawnym pierwowzorem, gdzie dominującym składnikiem były różne gatunki mięs, które zostały po uctowaniu. Mieszano je z dodatkiem kapusty i innymi składnikami. Obecnie jest to raczej kapusta z dodatkiem mięsa. Spróbujmy przynajmniej raz w roku zbliżyć się do pierwowzoru. Proponuję przygotować różne gatunki mięsa: wieprzowe, wołowe, drobiowe, wędzony boczek. Mięso surowe kroimy w kostkę i krótko rumienimy ze wszystkich stron na silnie rozgrzanym smalcu lub maśle klarowanym. W bulionie gotujemy surową kapustę. Bardziej delikatna jest kapusta pekińska i gotuje się krócej. Następnie dodajemy odcisniętą kapustę kiszoną (mniej więcej 1:1) i gotujemy razem. Dodajemy mięso podsmażone, pieczarki podsmażone z przyrumienioną cebulką i wędzonym boczkiem. Można dodać ugotowane grzyby leśne. Suszone moczymy poprzedniego dnia i gotujemy. Są bardziej aromatyczne. Możemy dodać pokrojoną kiełbasę, a także pokrojony w kostkę paszтет. Dodajemy drobno pokrojone jabłko i suszone śliwki. Smak wzbogacają przyprawy: liść laurowy, ziele angielskie, ząbek czosnku, majeranek, drobno pokrojony susz z aromatycznych warzyw, kilka ziaren jałowca i kardamonu. Dodajemy wymoczone przez dobę w wytrawnym gronowym winie suszone żurawiny oraz dolewamy trochę wina gronowego do gotującego się bigosu. Mieszajmy i uważajmy, żeby się nie przypalił. Można go gotować przez kolejne dni, jest wtedy smaczniejszy. Podajemy z gotowaną białą kiełbasą.

kasy fiskalne dla lekarzy

SPRZEDAŻ INSTALACJA SZKOLENIE SERWIS

ELZAB

NOVITUS

POSNET

20 lat na rynku
ponad 8000 sprzedanych
i serwisowanych kas...

stoper
BIS

Bydgoszcz, ul. Konopnickiej 22b tel. 52 379 44 44 • 697 500 000 www.stoperbis.pl

INSTAL

express

TECHNIKA GRZEWCZA I SANITARNA

VIESSMANN

salon firmowy

- kotły
- pompy ciepła
- kolektory słoneczne
- (45% dofinansowania z Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej)
- projekty
- wyceny
- sprzedaż
- wykonawstwo
- serwis **VIESSMANN 24h**
- certyfikaty energetyczne

www.instalexpress.pl

OFERTA SPECJALNA

Do 31 maja 2011
dedykowane warunki dla
lekarzy (najkorzystniejsza
oferta w regionie)
Zapraszamy do Salonu
Firmowego
VIESSMANN w Osielsku

86-031 Osielsko, ul. Polna 9-11
tel. +48 52 361 63 36 • fax. +48 52 342 21 97

Kasy i drukarki fiskalne dla lekarzy

Najmniejsza na rynku!

wymiary
12,8 x 8,6 cm

drukarka fiskalna **Temo HS EJ**

Małe rozmiary i waga
Kopia elektroniczna paragonu
Gotowa na eurofiskalizację

wymiary
15,8 x 8,5 cm

kasa fiskalna **Mobile HS EJ**

Małe rozmiary i waga
Kopia elektroniczna paragonu
Gotowa na eurofiskalizację

kasa fiskalna **Bingo HS EU**

Ergonomiczna konstrukcja
Niewielkie rozmiary
Gotowa na eurofiskalizację

Posnet Polska S.A.
ul. Muncypalna 33, 02-281 Warszawa
tel.: (22) 868 68 88, posnet@posnet.com

BEZPŁATNA INFOLINIA: 0 800 120 322
www.posnet.com www.kasadlaciebie.com

POSNET
www.posnet.com

KONFERENCJE MEDYCZNE

Kontrowersje w położnictwie i ginekologii

Konferencja ginekologów i położników polskich

Wisła, 21 – 22 maja 2011 r.

Organizatorzy:

- Klinika Położnictwa i Chorób Kobięcych Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Sekcja „Cukrzyca, otyłość i innych zaburzeń metabolicznych u kobiety” Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego
- Sekcja Ultrasonografii Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego.
- Wydawnictwo FORUM Sp. z o.o.

Kierownik naukowy: Prof. dr hab. Jacek Brzęt, Prof. dr hab. Ewa Wender-Ożegowska, dr hab. Marek Pietryga

Reklama: Żaneta Góralczyk, tel. 61/66 83 102, fax. 61/66 55 799, zaneta.goralczyk@e-forum.com.pl

Szczegółowe informacje oraz możliwość rejestracji na stronie: www.maj.forum-ginekologii.pl

Konferencja gastroenterologiczno-angiologiczna

Forum interdyscyplinarne

Bydgoszcz, 17 – 18 czerwca 2011 r.

Organizatorzy:

- Kujawsko-Pomorski Oddział Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii
- Oddział Bydgosko-Toruński Towarzystwa Internistów Polskich
- Bydgoski Oddział Polskiego Towarzystwa Angiologicznego
- Zakład Pielęgniarstwa Gastroenterologicznego Katedra Pielęgniarstwa i Położnictwa Uniwersytetu
- Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum w Bydgoszczy
- Wydawnictwo FORUM Sp. z o.o.

Kierownik naukowy: Dr hab. nauk med. Maria Kłopocka

Reklama: Żaneta Góralczyk, tel. 61/66 83 102, fax. 61/66 55 799, zaneta.goralczyk@e-forum.com.pl

Szczegółowe informacje oraz możliwość rejestracji na stronie: www.czerwiec.gastroenterologia2011.pl

I Kongres Instytutu McKenziego

XXI wiek – kontrowersje wokół medycyny szkieletowo-mięśniowej

Warszawa, 26 – 28 maja 2011 r.

Organizatorzy:

- The McKenzie Institute International
- Wydawnictwo FORUM Sp. z o.o

Przewodniczący kongresu: dr n. med. Marek Krasuski – Krajowy Konsultant ds. Rehabilitacji Medycznej

Komitet naukowy: Michael Adams, Bogdan Bacik, Patricia Dolan, Ronald Donelson, Marek Krasuski, Stephen May, Tomasz Stengert, Adrian Woźny, Andrzej Żytkowski

Komitet organizacyjny: Tomasz Stengert, Agnieszka Kołosowska, Jacek Tuz, Rajmund Tomczakowski, Aleksandra Wojciechowska, Adrian Woźny, Marlena Żołądkiewicz, Andrzej Żytkowski

Reklama: Ewa Mokrzycka, tel. 61/66 83 103, tel. kom. 603 540 115, ewa.mokrzycka@e-forum.com.pl

Szczegółowe informacje oraz możliwość rejestracji na stronie: www.maj.kongres-imk.pl

Biuro organizacyjne: Wydawnictwo FORUM Sp. z o.o., ul. Polska 13, 60-595 Poznań, tel. 61/66 55 800, fax 61/66 55 888, infolinia@e-forum.pl, www.e-forum.pl

Szczególne wymagania dotyczące dokumentacji medycznej prowadzonej w postaci elektronicznej

Od 1 stycznia 2011 r. obowiązuje nowe Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 252 pod pozycją 1697.

Reguluje ono zakres i tryb prowadzenia dokumentacji medycznej dla wszystkich podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, takich jak zakłady opieki zdrowotnej, lekarze udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej oraz grupowej praktyki lekarskiej, a także pielęgniarki i położne udzielające świadczeń zdrowotnych w ramach indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej lub grupowej praktyki pielęgniarki i położnej. Również odnosi się do dokumentacji prowadzonej przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarkę lub higienistkę szkolną udzielających świadczeń zdrowotnych uczniom. W jednym akcie wykonawczym uregulowano zatem dziedzinę dokumentacji medycznej rozproszoną poprzednio w trzech aktach prawnych. Przy tym zgodnie z § 87 omawianego Rozporządzenia, dopuszcza się prowadzenie dokumentacji w sposób określony w przepisach dotychczasowych jeszcze przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie nowych przepisów.

Zgodnie z § 1 Rozporządzenia dokumentacja może być prowadzona w postaci elektronicznej lub papierowej.

Dokumentacja w postaci elektronicznej musi spełniać szczególne wymagania określone w rozdziale 8 Rozporządzenia.

W szczególności dokumentacja może być prowadzona w postaci elektronicznej, pod warunkiem prowadzenia jej w systemie teleinformatycznym zapewniającym:

- 1) zabezpieczenie dokumentacji przed uszkodzeniem lub utratą;
- 2) zachowanie integralności i wiarygodności dokumentacji;
- 3) stały dostęp do dokumentacji dla osób uprawnionych oraz zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 4) identyfikację osoby udzielającej świadczeń zdrowotnych i rejestrowanych przez nią zmian, w szczególności dla odpowiednich rodzajów dokumentacji przyporządkowanie cech informacyjnych, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 3 lit. a-d tj. nazwisko i imię, tytuł zawodowy, uzyskane specjalizacje, numer prawa wykonywania zawodu w przypadku lekarza, pielęgniarki i położnej;
- 5) udostępnienie, w tym przez eksport w postaci elektronicznej dokumentacji albo części doku-

mentacji będącej formą dokumentacji określonej w rozporządzeniu, w formacie XML i PDF;

6) eksport całości danych w formacie XML, w sposób zapewniający możliwość odtworzenia tej dokumentacji w innym systemie teleinformatycznym;

7) wydrukowanie dokumentacji w formach określonych w rozporządzeniu.

W przypadku gdy do dokumentacji prowadzonej w postaci elektronicznej ma być dołączona dokumentacja utworzona w innej postaci, w tym zdjęcia radiologiczne lub dokumentacja utworzona w postaci papierowej, należy wykonać odwzorowanie cyfrowe tej dokumentacji i umieścić je w systemie informatycznym w sposób zapewniający czytelność, dostęp i spójność dokumentacji. W przypadku wykonania takiego odwzorowania cyfrowego, dokumentacja jest wydawana na życzenie pacjenta albo niszczona w sposób uniemożliwiający identyfikację pacjenta.

Rozporządzenie określa też, jakie warunki należy spełnić, by dokumentacja prowadzona w postaci elektronicznej była uważana za zabezpieczoną, co stanowi, jak wyżej wskazano, jeden z warunków dopuszczających jej prowadzenie.

Mianowicie w sposób ciągły muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jest zapewniona dostępność dokumentacji wyłącznie dla osób uprawnionych;
- 2) jest chroniona przed przypadkowym lub nieuprawnionym zniszczeniem;
- 3) są zastosowane metody i środki ochrony dokumentacji, których skuteczność w czasie ich zastosowania jest powszechnie uznawana.

Zabezpieczenie dokumentacji prowadzonej w postaci elektronicznej wymaga w szczególności:

- 1) systematycznego dokonywania analizy zagrożeń;
- 2) opracowania i stosowania procedur zabezpieczenia dokumentacji i systemów ich przetwarzania, w tym procedur dostępu oraz przechowywania;
- 3) stosowania środków bezpieczeństwa adekwatnych do zagrożeń;
- 4) bieżącego kontrolowania funkcjonowania wszystkich organizacyjnych i techniczno-informatycznych sposobów zabezpieczenia, a także okresowego dokonywania oceny skuteczności tych sposobów;
- 5) przygotowania i realizacji planów przechowywania dokumentacji w długim czasie, w tym jej przenoszenia na nowe informatyczne nośniki danych i do nowych formatów danych, jeżeli tego wymaga zapewnienie ciągłości dostępu do dokumentacji.

Dokumentacja w postaci elektronicznej podlega tym samym zasadom, co do okresu przechowywania, co dokumentacja papierowa. Utrwalenie dokumentacji prowa-

dzanej w postaci elektronicznej polega na zastosowaniu odpowiednich – do ilości danych i zastosowanej technologii – rozwiązań technicznych zapewniających przechowywanie, używalność i wiarygodność dokumentacji znajdującej się w systemie informatycznym co najmniej do upływu okresu przechowywania dokumentacji.

W przypadku przeniesienia dokumentacji do innego systemu teleinformatycznego, do przeniesionej dokumentacji przyporządkowuje się datę przeniesienia oraz informację, z jakiego systemu została przeniesiona.

Rozporządzenie odsyła również do postanowień Polskich Norm, których przedmiotem są zasady gromadzenia i wymiany informacji w ochronie zdrowia, przenoszących normy europejskie lub normy innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które należy uwzględnić przy sporządzaniu dokumentacji w postaci elektronicznej.

W przypadku braku wymienionych w zdaniu poprzednim norm uwzględnia się:

- 1) normy międzynarodowe;
- 2) Polskie Normy;
- 3) europejskie normy tymczasowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta dokumentacja medyczna jest udostępniana uprawnionym osobom i podmiotom określonym w ustawie.

Udostępnianie dokumentacji prowadzonej w postaci elektronicznej następuje przez:

- 1) przekazanie informatycznego nośnika danych z zapisaną dokumentacją;
- 2) dokonanie elektronicznej transmisji dokumentacji;
- 3) przekazanie papierowych wydruków - na żądanie uprawnionych podmiotów lub organów.

Dokumentację prowadzoną w postaci elektronicznej udostępnia się z zachowaniem jej integralności oraz ochrony danych osobowych.

W przypadku gdy dokumentacja prowadzona w postaci elektronicznej jest udostępniana w postaci papierowych wydruków, osoba upoważniona przez podmiot potwierdza ich zgodność z dokumentacją w postaci elektronicznej i opatruje swoim oznaczeniem (nazwisko i imię, tytuł zawodowy, uzyskane specjalizacje, numer prawa wykonywania zawodu w przypadku lekarza, pielęgniarki i położnej, podpis). Doku-

mentacja wydrukowana powinna umożliwiać identyfikację osoby udzielającej świadczeń zdrowotnych.

Jadwiga
Jarząbkiewicz-Górniak
Radca prawny BIL

O kłopotach z receptami

Wydział Gospodarki Lekami Kujawsko-Pomorskiego Oddziału NFZ realizuje zatwierdzony przez Prezesa NFZ na I kwartał 2011 r. program kontroli koordynowanej w zakresie ordynacji lekarskiej i refundacji leków odurzających i substancji psychotropowych.

Szczegółowe warunki wystawiania recept na preparaty zawierające w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 września 2006 r. w sprawie środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii I i preparatów zawierających te środki lub substancje (Dz. U. Nr 169, poz. 1216) będące aktem wykonawczym do Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 862).

W wyniku **przebieganych kontroli stwierdzono wiele nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji medycznej przez lekarzy** ordynujących produkty lecznicze zawierające w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe, jak również wiele nieprawidłowości w zakresie wystawiania recept na leki zawierające w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe.

W związku z powyższym Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki NFZ **przypomina** lekarzom przepisującym produkty lecznicze zawierające w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe **zasady wystawiania** takich recept wynikające z cytowanych wyżej aktów prawnych:

1. Wystawienie recepty na preparaty zawierające w swoim składzie środek odurzający lub substancję psychotropową musi być odnotowane w dokumentacji medycznej pacjenta poprzez dokonanie w niej odpowiedniego wpisu bezwzględnie zawierającego rozpoznanie choroby, ilość opakowań leku i dawkowanie zgodne z Charakterystyką Produktu Leczniczego zaordynowanego leku.
2. Kopie recept wystawionych na leki z kategorią dostępności Rpw (recepty różownikowe) powinny znajdować się u świadczeniodawcy w ilościach zgodnych z ilością recept oryginalnych, a treść kopii powinna być zgodna z treścią oryginałów.

W przypadku stwierdzenia niezgodności w przedmiotowym zakresie sugerujących nadużycie lub przestępstwo, NFZ jest zobowiązany powiadomić organy ścigania (Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 862),

3. Recepta wystawiona na preparaty zawierające środki odurzające lub substancje psychotropowe musi zawierać, oprócz dokładnych danych co do postaci leku w jakiej lek ma być wydany, dawki, jeżeli lek jest zarejestrowany w więcej niż jednej dawce, sposobu dawkowania, **również ilość środka odurzającego lub substancji psychotropowej wyrażoną dodatkowo słownie.**

Wymóg ten dotyczy nie tylko recept na leki z grupy I-N i II-P (recepty różowe), ale wszystkich recept wystawianych na leki zawierające w swoim składzie środki odurzające i substancje psychotropowe.

Ważne!

Na recepcie musi być obliczona i wyrażona dodatkowo słownie całkowita ilość środka odurzającego lub substancji psychotropowej wynikająca z zaordynowanej ilości opakowań.

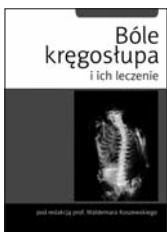
Nieprawidłowe jest wyrażenie dodatkowo słownie na recepcie wyłącznie ilości tabletek, ampułek, plastrów lub innych postaci preparatów zawierających w swoim składzie środki odurzające lub substancje psychotropowe bez obliczonej i wyrażonej dodatkowo słownie całkowitej ilości środka odurzającego lub substancji psychotropowej

4. Na jednej recepcie można przepisać tylko jeden preparat zawierający środki odurzające lub substancje psychotropowe; na recepcie tej nie można przepisywać innych produktów leczniczych,
5. Wszystkie recepty wystawione na środki odurzające i substancje psychotropowe powinny zawierać szczegółowy sposób dawkowania leku.

Ważne!

W przypadku, jeżeli przepisana dawka jednorazowa lub dobową leku zawierającego w swoim składzie środek odurzający z grupy I-N lub substancje psychotropowe z grupy II-P (recepty różowe) przekracza dawkę maksymalną, lekarz wystawiający receptę jest zobowiązany obok przepisanej dawki postawić wykrzyknik i zapisać tę dawkę słownie oraz umieścić swój czytelny podpis i pieczęć.

*lek. med. Małgorzata Szablewska-Świtłyk
Naczelnik Wydziału Gospodarki Lekami
Kujawsko-Pomorski
Oddział Wojewódzki NFZ*

Bóle kręgosłupa i ich leczenie

pod redakcją
prof. Waldemara
Koszewskiego
NOWOŚĆ
Format B5
Liczba stron 295
Oprawa miękka
ISBN 978-83-62138-29-6

Problematyka bólów kręgosłupa ma charakter wielospecjalistyczny. Obejmuje tematykę od biomechaniki, przez rehabilitację, leczenie farmakologiczne, minimalnie inwazyjne, operacyjne, aż po aspekty psychologiczne. Częstość występowania powoduje, że ma też wy-

miar społeczny. Wszystkie te kwestie zostały uwzględnione w monografii oddawanej do rąk Czytelników.

Tradycyjnie wiele publikacji medycznych poświęca się oddzielnie zespołom bólowym poszczególnych odcinków kręgosłupa: bólowi krzyża, bólowi pleców, bólowi szyi. W niniejszym opracowaniu przyjęto koncepcję wspólnego ich przedstawienia dla podkreślenia, że kręgosłup stanowi dynamiczną całość, a poszczególne zespoły bólowe są jedynie różnymi odślonami tego samego problemu i zawsze wymagają podejścia o charakterze całościowym.

Książka ta może służyć lekarzom – neurologom, neurochirurgom, ortopedom, spe-

cialistom medycyny bólu, a także rehabilitantom, fizjoterapeutom i psychologom. Może być też użyteczna dla studentów uczelni medycznych, nauczanych według programu Problem Based Learning. Autorzy chcieliby jednak, aby w szczególności – ze względu na kompleksowe i wszechstronne ujęcie tematu – mogła służyć lekarzom rodzinnym jako tym, którzy najwcześniej i najczęściej spotykają się z tymi problemami.

Wydawca:

Termedia sp. z o.o.
ul. Kleeberga 2, 61-615 Poznań
Tel./faks: +48 61 6562200
Książka do nabycia na www.termedia.pl

O kłopotach z receptami – farmaceuci

Pod koniec stycznia br. Pomorsko-Kujawska Okręgowa Izba Aptekarska skierowała pismo do Stanisława Prywińskiego – prezesa Bydgoskiej Izby Lekarskiej z prośbą o uczulenie lekarzy na jakość wystawianych przez nich recept.

Wiele kłopotów sprawiają kujawsko-pomorskim farmaceutom recepty, owszem podpisane przez uprawnionego lekarza, ale wypisane różnymi charakterami pisma lub wypełnione w części komputerowo. Mimo iż, jak pisze Piotr Chwiiałkowski – prezes Okręgowej Izby Aptekarskiej w Bydgoszczy, recepty tego typu spełniają kryteria podane w § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2007 roku w sprawie recept lekarskich, to podczas kontroli Narodowego Funduszu Zdrowia duża ich część zostaje zakwestionowana i w konsekwencji NFZ odmawia aptece refundowania leków wydanych na ich podstawie.

Oczywiście, problem jakości wypisywanych recept dotyczy nie tylko naszego województwa – w całym kraju znaleźć można aptekarzy i pacjentów, którym błędnie wypisane, czy nieczytelne recepty przysporzyły niepotrzebnych kłopotów. Z interpelacji posła Macieja Orzechowskiego z 3 kwartału zeszłego roku (dotychczasowej do pisma prezesa PKOIA) dowiadujemy się np., że wielkopolscy aptekarze borykają się z receptami nieczytelnymi. Czytamy: „Nieczytelna recepta to brak możliwości jej realizacji przez pacjenta, kłopoty z jej refundacją, a także zagrożenie dla życia ludzkiego.”

Jedną z przyczyn wszystkich tych kłopotów jest sam termin „nieczytelna recepta”. Nieczytelna – dla kogo? Podczas kontroli jednej z fordońskich aptek, NFZ 3 ze 100 spraw-

dzanych recept uznat za nieczytelne. Decyzja kontrolerów była dla pracowników apteki prawdziwym zaskoczeniem - nikt z nich bowiem nie miał żadnych problemów z poprawnym odczytaniem zakwestionowanych recept.

Zdarzają się oczywiście recepty nieczytelne także dla farmaceutów. Jak wynika z sondy przeprowadzonej w 10 bydgoskich aptekach, pacjent z taką receptą pojawia się od kilku razy na tydzień w jednych, do jednego, dwóch razy na miesiąc czy rzadziej, w innych aptekach. Częstotliwość takich zdarzeń zależy od usytuowania apteki. Najmniej problemów mają apteki usytuowane obok skomputeryzowanych ośrodków zdrowia. Im apteka bardziej od takich miejsc oddalona, tym e-recepty pojawiają się rzadziej.

Elektroniczne recepty (choć wciąż stanowią znikomy procent) zdarzają się coraz częściej i wszyscy są zgodni, że jest to zdecydowanie krok w dobrą stronę. Jednak wprowadzenie ich nie rozwiąże wszystkich problemów. Kwestionowane są przecież nie tylko recepty nieczytelne, czy wypisane dwoma rodzajami pisma, (które to problemy e-recepty całkowicie wyeliminują).

Przyczyn dyskwalifikacji recept jest naprawdę wiele. Listę najczęściej powtarzających się podaje Barbara Nawrocka – Rzecznik prasowy K-P OW NFZ w Bydgoszczy:

„Najczęściej powtarzające się nieprawidłowości w zakresie przepisanych refundowanych leków lub wyrobów medycznych:

- nieprawidłowe dokonywanie poprawek oraz dopisywanie danych na receptach bez autoryzacji osoby uprawnionej,
- wydawanie zbyt dużej ilości leku jeżeli wielkość opakowania nie została określona lub gdy sposób dawkowania nie został określony,

- wydawanie leków w ilości większej niż na 3-miesięczne stosowanie lub na 1-miesięczne stosowanie w przypadku recept z określonym terminem realizacji.

Wiele nieprawidłowości dotyczy recept, na których przepisano preparaty zawierające środki odurzające i substancje psychotropowe, m. innymi.:

- brak sposobu dawkowania w przypadku leków zawierających w swoim składzie środek odurzający lub substancję psychotropową,
- brak lub nieprawidłowe słowne określenie całkowitej zawartości środka odurzającego lub substancji psychotropowej,
- nieprawidłowe określenie przekroczonej jednorazowej lub dobowej dawki maksymalnej środka odurzającego (brak pieczętka i podpisu lekarza, brak wykrzyknika i słownego określenia przekroczonej dawki środka odurzającego)”

Nie jest tajemnicą, że podane nieprawidłowości wynikają przede wszystkim z braku czasu. Mimo niesprzyjających warunków, warto jednak zwrócić większą uwagę na sposób wypisywania recept. W ten sposób można będzie oszczędzić pacjentom dodatkowej wizyty u lekarza, a aptekarzom - strat finansowych związanych z zakwestionowaniem recept lub nieprzyjemnych rozmów ze sfrustrowanymi pacjentami, którym odmawia się wydania leków. Od 1 stycznia do końca lutego 2011 roku bydgoskie apteki straciły 8 593,13 PLN (podczas 17 kontroli zakwestionowano 102 z 7877 pobranych do kontroli recept). Może nie jest to ogromna suma, ale dla małej, prywatnej apteki, strata kilkuset czy tysiąca złotych jest wyraźnie odczuwalna i może zachwiać jej funkcjonowaniem.

Magdalena Godlewska

Przewodnik praktyczny jak stosować statyny

Ragavendra R. Baliga redaktor wydania polskiego prof. nadzw. dr hab. Maciej Banach
NOWOŚĆ
Format: kieszonkowy 110x190
Liczba stron 92
Oprawa miękka
ISBN 978-83-62138-47-0

Poradnik autorstwa dr. Ragavendry Baligi doskonale wpisuje się w aktualny trend badań nad statynami. Autor przedstawił historię na-

turalną tej grupy leków, aktualną klasyfikację dyslipidemii, sposób oceny ryzyka sercowo-naczyniowego u chorych z zaburzeniami stężenia lipidów, mechanizm działania, właściwości farmakologiczne i wskazania do podawania statyn oraz możliwe powikłania związane ze stosowaniem tej grupy leków. Scharakteryzował również każdy z preparatów statyn, opisując zarejestrowane wskazania oraz interakcje z innymi grupami leków.

Bardzo cenne jest wyodrębnienie i opisanie stosowania statyn w wybranych grupach pacjentów – u kobiet, osób w podeszłym wie-

ku czy u chorych ze zwężeniem zastawki aortalnej. Poradnik stosowania statyn dr. Ragavendry Baligi to doskonałe narzędzie, które może mieć zastosowanie w codziennej praktyce lekarskiej zarówno lekarzy pierwszego kontaktu, jak i internistów, kardiologów czy lipidologów.

Wydawca:

Termedia sp. z o.o.
ul. Kleeberga 2, 61-615 Poznań
Tel./faks: +48 61 6562200
Książka do nabycia na www.termedia.pl

Specjalizacje

Oddział Doskonalenia Kadr Medycznych Kujawsko-Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego przedstawia listę lekarzy / lekarzy dentyistów, którzy uzyskali tytuł specjalisty (wraz z datą Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego oraz kierownikiem specjalizacji).

Sesja wiosenna 2010 r.

ALERGOLOGIA

- **Osińska-Królak Mariola** 29.04.2010 – lek. Gawrońska-Ukleja Ewa

ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA

- **Przybył-Prywińska Anna** 28.04.2010 – dr n. med. Maria Goc

BALNEOLOGIA I MEDYCYNA FIZYKALNA

- **Beciński Jerzy** 15.04.2010 prof. dr hab. Ponikowska Irena
- **Szafkowski Robert** 15.04.2010 dr n. med. Jacek Chojnowski

CHIRURGIA DZIECIĘCA

- **Zwolińska Edyta** 25.03.2010 dr n. med. Janik Przemysław

CHIRURGIA NACZYNIOWA

- **Migdalski Arkadiusz** 31.03.2010 prof. dr hab. med. Jawień Arkadiusz

CHIRURGIA OGÓLNA

- **Quaium Md. Khalilul** 30.03.2010 lek. med. Grajkowski Jerzy
- **Szczepeński Jan** 30.03.2010 lek. Hubert Piotr
- **Mindykowski Roman** 30.03.2010 prof. dr hab. Stanisław Molski

CHOROBY WEWNĘTRZNE

- **Kalinowska Agata** 07.04.2010 lek. Pawłowicz Lidia
- **Jarecka Violetta** 16.04.2010 lek. Kunkel Andrzej
- **Dudka-Hajkiewicz Agnieszka** 07.04.2010 lek. Włodarski Waldemar
- **Jeczeń-Rykowska Jolanta** 07.04.2010 lek. Pawlik Tomasz
- **Bojanowska Ewa** 07.04.2010 lek. med. Polaszewska-Pułkownik Violetta
- **Stefanowski Piotr** 07.04.2010 lek. med. Antczak Salomea
- **Kucharska Bożena** 16.04.2010 lek. Pawlik Tomasz
- **Bogusławski Wojciech** 07.04.2010 lek. med. Kopp Jarosław
- **Rymko Marcin** 16.04.2010 lek. med. Polaszewska-Pułkownik Violetta
- **Kowalska Mirosława** 27.04.2010 lek. Wojciech Hillemann
- **Syrewicz Robert** 16.04.2010 lek. Stanisław Polan
- **Szafrański Jacek** 16.04.2010 lek. Bogdan Mietła
- **Koczaj-Syrewicz Anna** 07.04.2010 lek. Hanna Kubik-Świerczyńska
- **Koziński Marek** 16.04.2010 dr n. med. Adam Sukiennik

CHOROBY ZAKAŻNE

- **Palewicz Elwira** 20.04.2010 dr n. med. Dorota Dybowska

DERMATOLOGIA I WENEROLOGIA

- **Flis Edyta** 12.04.2010 lek. med. Skory Paweł

GASTROENTEROLOGIA

- **Wiatr Michał** 21.04.2010 prof. dr hab. med. Czerwionka-Szaflarska

KARDIOLOGIA

- **Grzesik Krzysztof** 02.04.2010 lek. Kopaczewski Jerzy
- **Drogowski Robert** 12.04.2010 lek. Raczyńska Anna
- **Borowska Dorota** 12.04.2010 prof. dr hab. med. Kubica Jacek

MEDYCYNA RATUNKOWA

- **Ilia Iliev** 30.03.2010 lek. Mrozowski Maciej
- **Zmudzińska Ewa** 30.03.2010 lek. Skonieczna-Zielak Iwona

MEDYCYNA RODZINNA

- **Bilkiewicz-Moraczewska Joanna** 17.04.2010 lek. Włodarczyk Teresa

- **Malach Katarzyna** 17.04.2010 dr n. med. Czachowski Sławomir
- **Sacha Sławomira** 17.04.2010 lek. Kusz Krystyna
- **Albrowczyńska Monika** 17.02.2010 lek. Waleryś-Masiak Małgorzata
- **Węgiński Piotr** 17.04.2010 lek. Kubiak Alicja
- **Kosicki Artur** 17.04.2010 lek. Mikołajczyk-Bartosz Beata

NEFROLOGIA

- **Danielewicz Tomasz** 27.04.2010 lek. Stróżecki Paweł
- **Zalewska Anna** 27.04.2010 lek. Stróżecki Paweł

NEUROLOGIA

- **Zacharewicz-Talarek Karolina** 30.04.2010 dr n. med. Lubiński Ignacy
- **Ogłodzińska Aneta** 30.04.2010 dr n. med. Krychowiak Grzegorz

OKULISTYKA

- **Czakowska-Żyto Agnieszka** 28.04.2010 lek. Czajkowski Grzegorz

ORTOPEDIA I TRAUMATOLOGIA NARZĄDU RUCHU

- **Stankiewicz Jacek** 20.04.2010 lek.med. Reetz Andrzej
- **Lewandowski Wojciech** 20.04.2010 dr n. med. Szymkowiak Edward

PATOMORFOLOGIA

- **Grzanka Jarosław** 27.04.2010 dr hab. n. med. Marszałek Andrzej prof. UMK

PEDIATRIA

- **Olszak-Szot Ilona** 19.03.2010 dr n. med. Stankiewicz Roman
- **Buzalska Barbara** 19.03.2010 dr n. med. Hapyn Ewa
- **Zbucka Sława** 19.03.2010 dr n. med. Stankiewicz Roman
- **Siwka Sylwia** 19.03.2010 dr n. med. Bolewicz-Planutis Iwona
- **Hagner Anna** 19.03.2010 dr n. med. Kołtan Sylwia
- **Dzwonkowska Beata** 19.03.2010 dr n. med. Pilecki Olgierd
- **Dulęba Karolina** 19.03.2010 dr n. med. Kołtan Andrzej
- **Bartoszewicz Natalia** 19.03.2010 dr hab. med. Andrzej Kurylak

PSYCHIATRIA

- **Brzeski Adam** 17.03.2010 dr n. med. Aleksandra Kasperowicz-Dąbrowiecka
- **Kapała Paweł** 17.03.2010 dr n. med. Aleksandra Kasperowicz-Dąbrowiecka

RADIOLOGIA I DIAGNOSTYKA OBRAZOWA

- **Rudaś Aleksandra** 10.03.2010 dr n. med. Małgorzata Burzyńska-Makuch

REUMATOLOGIA

- **Moczkodan Mariola** 29.04.2010 dr n. med. Sławomir Jeka

UROLOGIA

- **Adamczyk Przemysław** 05.06.2010 lek. Romuald Butkiewicz

Sesja jesienna 2010 r.

ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA

- **Grochala Jan** 16.11.2010 lek. Artur Cieśliński
- **Nurczyńska Elżbieta** 16.11.2010 lek. Artur Cieśliński
- **Owczarek Jan** 16.11.2010 dr n. med. Roman Kaźmierczuk
- **Wdzięczna Małgorzata** 16.11.2010 lek. Mariusz Prośniak

BALNEOLOGIA I MEDYCYNĄ FIZYKALNA

- **Nowakowski Artur** 09.11.2010 dr n. med. Jacek Chojnowski
- **Machniak Anna Ewa** 09.11.2010 dr n. med. Jacek Chojnowski

CHIRURGIA OGÓLNA

- **Molski Michał** 27.10.2010 dr n. med. Wiesław Jundziłł
- **Andruszkiewicz Jacek** 27.10.2010 dr n. med. Janusz Wieczorek

CHIRURGIA ONKOLOGICZNA

- **Cisowski Piotr** 25.11.2010 dr n. med. Dariusz Bała

CHOROBY PŁUC

- **Brożek Beata** 04.11.2010 dr n. med. Paweł Wudarski

CHOROBY WEWNĘTRZNE

- **Rogozińska-Nysztal Elżbieta** 09.11.2010 lek. Barbara Deręgowska
- **Jankowski Tomasz** 09.11.2010 lek. Barbara Deręgowska
- **Koprowski Marcin** 10.11.2010 dr n. med. Paweł Szymański
- **Zembik Aleksandra** 09.11.2010 lek. Jerzy Kopaczewski
- **Brochocka Danuta** 10.11.2010 lek. Teresa Grabowska
- **Chraniuk Dominik** 10.11.2010 lek. Bartłomiej Jończy
- **Królikowska Anna** 10.11.2010 lek. Joanna Kotakowska
- **Medaj-Gryboś Joanna** 10.11.2010 dr n. med. Wojciech Hillemann
- **Nowakowska-Arendt Agnieszka** 19.11.2010 dr n. med. Adam Oldrzych Sukiennik
- **Stalińska Agnieszka** 09.11.2010 dr n. med. Grażyna Gadomska
- **Szawiel Michał** 19.11.2010 dr n. med. Małgorzata Ukleja-Adamowicz
- **Marciniak Agata** 10.11.2010 dr n. med. Jacek Lackowski
- **Sławińska Alicja** 19.11.2010 dr n. med. Teresa Wilewska-Kłubo
- **Ślepko Joanna** 09.11.2010 lek. Piotr Bielicki
- **Kałka Katarzyna** 09.11.2010 dr n. med. Gwidon Polak
- **Frygier Andrzej** 09.11.2010 lek. Tamara Sukiennik
- **Błaziejewska Agnieszka** 09.11.2010 dr n. med. Andrzej Hoffmann
- **Marcinkowska Elżbieta** 10.11.2010 dr n. med. Rafał Donderski
- **Ostrowska-Nowak Joanna** 19.11.2010 dr n. med. Iwona Świątkiewicz
- **Zieliński Tomasz** 10.11.2010 dr n. med. Katarzyna Porzych
- **Gierach Marcin** 10.11.2010 prof. dr hab. Roman Junik

DIABETOLOGIA

- **Junik Roman** 15.11.2010 dr n. med. Zofia Ruprecht
- **Wiśniewski Dariusz** 15.11.2010 dr n. med. Zofia Ruprecht

ENDOKRYNOLOGIA

- **Senterkiewicz Lilla** 23.11.2010 prof. dr. hab. Roman Junik
- **Brzezińska Barbara** 23.11.2010 dr n. med. Danuta Zalewska-Rydzkowska

FARMAKOLOGIA KLINICZNA

- **Grzešek Grzegorz** 23.11.2010 prof. dr hab. Leszek Szadujkis-Szadurski

GERIATRIA

- **Polaszewska-Pułkownik Violetta** 02.11.2010 prof. dr hab. Kornelia Kędziora-Kornatowska
- **Rozwodowska Małgorzata** 03.11.2010 prof. dr hab. Kornelia Kędziora-Kornatowska

KARDIOLOGIA

- **Białożyński Tomasz** 09.11.2010 lek. Sławomir Sielski
- **Grubecki Arkadiusz** 25.11.2010 dr n. med. Małgorzata Ukleja-Adamowicz

MEDYCYNĄ NUKLEARNA

- **Kobus-Błachnio Katarzyna** 19.11.2010 lek. Jarosław Szefer

MEDYCYNĄ RODZINNA

- **Wilczak Małgorzata** 20.11.2010 lek. Urszula Wojciechowska-Nawotka
- **Dębska-Kozińska Katarzyna** 20.11.2010 lek. Ariusz Nowak
- **Seredyka-Wcisła Ewa** 20.11.2010 lek. Anna Uzunow
- **Taflińska Agnieszka** 20.11.2010 dr n. med. Sławomir Czachowski

- **Kamiński Maciej** 20.11.2010 lek. Małgorzata Szaruga
- **Falkowski Jarosław** 20.11.2010 lek. Małgorzata Smolska
- **Wójcik-Rekiel Ewa** 20.11.2010 lek. Magdalena Zienkiewicz
- **Wawrzyniak Michał** 20.11.2010 lek. Sławomir Jakubiński

MEDYCYNĄ PALIATYWNA

- **Chojnacka-Kowalewska Grażyna** 15.11.2010 lek. Anna Adamczyk
- **Bancerz Teresa** 15.11.2010 dr n. med. Małgorzata Krajnik
- **Baranowski Przemysław** 15.11.2010 lek. Anna Prokop

MEDYCYNĄ RATUNKOWA

- **Dobrowolny Paweł** 30.11.2010 dr n. med. Hałas Joanna
- **Ferenc Andrzej** 30.11.2010 dr n. med. Przemysław Paciorek
- **Sokorski Tomasz** 30.11.2010 lek. Wojciech Kawczyński
- **Onasz Kamil** 30.11.2010 lek. Wojciech Kawczyński
- **Chudaś Maciej** 30.11.2010 lek. Wojciech Kawczyński

NEUROCHIRURGIA

- **Prywiński Maciej** 26.11.2010 dr hab. Wojciech Beutch
- **Tykwiński Tomasz** 26.11.2010 lek. Tadeusz Kowalski

NEUROLOGIA

- **Słomiński Krzysztof** 16.11.2010 dr n. med. Barbara Mastowska
- **Gąsowska Małgorzata Monika** 16.11.2010 dr n. med. Małgorzata Wichlińska-Lubińska
- **Kościelniak Józef Marian** 16.11.2010 lek. Violetta Palacz-Duda

ORTOPEDIA I TRAUMATOLOGIA NARZĄDU RUCHU

- **Janiszewski Damian** 15.11.2010 lek. Krzysztof Tura
- **Stencel Piotr** 17.11.2010 dr hab. Jacek Kruczyński
- **Maciejewski Tomasz** 15.11.2010 lek. Romuald Wolański
- **Górska Joanna** 17.11.2010 dr n. med. Wiesław Nowacki
- **Piechocki Karol** 17.11.2010 dr n. med. Artur Szumlański
- **Piotrowski Wojciech** 17.11.2010 lek. Krzysztof Tura
- **Rogalska Agnieszka** 17.11.2010 lek. Marek Szczepaniec

OTORYNOLARYNGOLOGIA

- **Wrzesiński Witold** 29.10.2010 dr n. med. Piotr Winiarski
- **Seichter Adam** 29.10.2010 lek. Leszek Szymański
- **Zwierz Aleksander** 29.10.2010 dr n. med. Piotr Winiarski

PATOMORFOLOGIA

- **Domanowska Ewa** 26.10.2010 dr n. med. Jadwiga Korenkiewicz

PEDIATRIA

- **Moczarska Anna** 23.11.2010 lek. Barbara Iwaniszewska
- **Muzalewska Ewa** 15.11.2010 lek. Katarzyna Kobusińska
- **Maćkowska Katarzyna** 23.11.2010 lek. Hanna Siemianowska

PSYCHIATRIA

- **Kornet Roma** 25.10.2010 dr n. med. Ewa Pilaczyńska-Jodkiewicz
- **Solarz-Bogusławska Joanna** 05.11.2010 dr n. med. Kasperowicz-Dąbrowiecka Aleksandra
- **Sawkiewicz Anna** 05.11.2010 dr n. med. Linka Maria
- **Chylińska Dominika** 25.10.2010 dr n. med. Mirosław Dąbkowski
- **Flinik-Jankowska Magda** 25.10.2010 lek. Agnieszka Bijakowska
- **Szabert-Pawliszak Katarzyna** 05.11.2010 lek. Magdalena Skibicka

RADIOLOGIA I DIAGNOSTYKA OBRAZOWA

- **Kotarski Miłosz** 06.11.2010 dr n. med. Katarzyna Laskowska

REUMATOLOGIA

- **Świątkiewicz Danuta** 24.11.2010 dr n. med. Halina Reszkowska

REHABILITACJA MEDYCZNA

- **Rafińska Magdalena** 03.11.2010 prof. dr hab. Wojciech Hagner
- **Demczuk Małgorzata** 03.11.2010 lek. Iwona Szymkuć
- **Lach-Inszcak Sabina** 03.11.2010 dr n. med. Magdalena Mackiewicz-Milewska

Doktoraty

Dziekanat Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy informuje, że niżej wymienione osoby dnia 16.12.2010 r. uzyskały stopień naukowy dr. n. med.:

■ **Mariusz Szczepański** z Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii dn. 16.02.2011 r. uzyskał stopień naukowy dr. n. med. w zakresie biologii medycznej

tytuł rozprawy: „Analiza zmian białek cytoszkieletu pod wpływem działania wybranych czynników proapoptotycznych na komórki niedrobnokomórkowego raka płuc linii ustalonej A549”

promotor: prof. dr hab. Alina Grzanka, CM UMK
recenzenci: dr hab. Roman Makarewicz, prof. UMK, CM UMK, dr hab. Anna Robak, prof. UWM, UWM w Olsztynie

■ **Jacek Szopiński** z Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Endokrynologicznej dnia 16.02.2011 r. uzyskał stopień naukowy dr. n. med. w zakresie medycyny

tytuł rozprawy: „Porównanie metody Desarda i Lichtensteina naprawy pierwotnych przepuklin pachwiny – badanie randomizowane, wielośrodkowe, typu podwójnie ślepa próba z wykorzystaniem zaawansowanego oprogramowania internetowego”

promotor: dr hab. Stanisław Dąbrowiecki, prof. UMK, CM UMK
recenzenci: prof. dr hab. Jozef Kładny, PUM w Szczecinie, dr hab. Krzysztof Leksowski, prof. UMK, CM UMK

Zapraszamy stomatologów 14 maja do Ciechocinka na kolejne SZKOLENIE

● **Leczenie zachowawcze dużych zmian w tkankach okofowierzchołkowych.** Wykładowca – pani dr hab. n. med. Elżbieta Bołtacz-Rzepakowska – adiunkt Zakładu Stomatologii Zachowawczej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Ubytki przyszyjkowe profilaktyka i leczenie. Wykładowca – dr n. med. Joanna Kunert z Zakładu Stomatologii Zachowawczej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Kursy organizuje: Włocławskie Stowarzyszenie Lekarzy Stomatologów pod patronatem Kujawsko-Pomorskiej Izby Lekarskiej. Szkolenie odbędzie się w sali konferencyjnej Sanatorium Kolejowego w Ciechocinku przy ul. Zdrojowej 17. Początek zajęć o godzinie 10.00. Informacje i zgłoszenia na naszej stronie www.stomatologia.edu.pl

Dodatkowe informacje: 54 2315157, 694 724 871.

Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce
Katedra i Zakład Lekarza Rodzinnego Collegium Medicum UMK w Toruniu
zapraszają na XIII konferencję lekarzy rodzinnych województwa kujawsko-pomorskiego

LEKARZ RODZINNY GWARANTEM JAKOŚCI W PODSTAWOWEJ OPIECE ZDROWOTNEJ

w terminie: 14–15 maja 2011 r.

Miejsce Konferencji: Hotel Millenium w Osiełsku koło Bydgoszczy

Komitet naukowy: dr n. med. Krzysztof Buczkowski, prof. dr hab. Jacek Maniatus, dr n. med. Sławomir Czachowski

Program: 1. Nadciśnienie tętnicze – nowoczesne leczenie skojarzone; 2. Przewlekła choroba nerek; 3. Otolaryngologia w praktyce lekarza rodzinnego; 4. Leczeniu infekcji – najnowsze wytyczne; 5. Szczepienia w praktyce lekarza rodzinnego – zmiany organizacyjne; 6. Relacja lekarz – pacjent; 7. Astma i POChP – leczenie i profilaktyka zaostrzeń; 8. Medycyna paliatywna; 9. Profilaktyka i diagnostyka onkologiczna; 10. Choroby przewlekłe przewodu pokarmowego; 11. Zaburzenia lipidowe; 12. Postępowanie antynykotynowe.

Konferencja jest skierowana do wszystkich lekarzy pracujących w POZ

Zgłoszenia i informacje: • e-mail: konferencjabydgoszcz2011@gmail.com plus skan dowodu wpłaty lub fax. 52 5853605, • listownie: Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce, Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki, 86-010 Koronowo, ul. Dworcowa 49.

Uwaga! Informacja o opłatach konferencyjnych oraz karta zgłoszeniowa na stronie: www.bil.org.pl

XX Jubileuszowa Konferencja Szkoleniowo-Naukowa z warsztatami pt.: „Nowoczesne techniki operacyjne endoskopowe i w urologinekologii.”

27–28.05.2011 roku

Organizator: Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy. Informujemy, że warsztaty poprzedzone będą indywidualnym kursem endoskopowym dla lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii (Kurs CMKP nr 5-724/1-09-569-2011 termin: 23–27.05.2011 r.).

Uczestnicy Konferencji otrzymują certyfikaty oraz 12 punktów edukacyjnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2004 roku w sprawie sposobów dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 231, poz. 2326). Koszt uczestnictwa w Konferencji Naukowej z warsztatami endoskopowymi wynosi 250 zł.

Zgłoszenia przyjmujemy bezpośrednio na adres: Katedra i Klinika Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej UMK w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy ul. Ujejskiego 75, 85-168 Bydgoszcz z dopiskiem WARSZTATY ENDO-SKOPOWE, fax. 52 36 55 245 lub e-mail: kikpoloz@cm.umk.pl

W sprawach organizacyjnych prosimy o kontakt: dr n. med. Rafał Adamczak pod nr tel. 52 36 55 246; sekretarka medyczna Mirosława Kocikowska pod nr tel./fax. 52 36 55 245.

Szczegółowe informacje na stronie internetowej

Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr J. Bizela w Bydgoszczy www.biziel.pl

16–18 czerwca 2011 r.

● XV Konferencja Naukowa Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego

Po raz pierwszy od 15 lat coroczna Konferencja Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego odbywa się we Wrocławiu. W pierwszym dniu będziemy się zajmować żywieniem w chorobach wątroby, tematem wciąż aktualnym i trudnym, zwłaszcza u pacjentów z zaawansowanymi chorobami wątroby. Następne sesje będą poświęcone marskości wątroby, zarówno w jej bezobjawowej fazie, jak i wiktanej nadciśnieniem wrotnym, pierwotnemu stwardniającemu zapaleniu dróg żółciowych oraz postępowaniu endoskopii zabiegowej w leczeniu chorób wątroby i dróg żółciowych. Ważnym, dotychczas nieomawianym na naszych konferencjach tematem będą badania genetyczne w cholestazach wątrobowych. Dotyczy to chorób rzadkich, inaczej zwanych sierocymi, które są poważnym problemem zdrowotnym dla społeczeństwa i mają priorytetowe znaczenie w programach UE dotyczących zdrowia i badań naukowych. Jak zawsze nie zabraknie nowości na temat przewlekłych wirusowych zapaleń wątroby HBV, HCV i koinfekcji HCV i HIV. Zaprezentowane zostaną również postępy w badaniach nad chorobami wątroby.

Miejsce: Wrocław, hotel Scandic, ul. Piłsudskiego 49/57.

Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Hepatologiczne oraz wydawnictwo Termedia.

Przewodnicząca Komitetu Naukowego: prof. dr hab. Joanna Pawłowska.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego: prof. dr hab. med. Krzysztof Simon.

Termedia sp. z o.o., ul. Kleeberga 2, 61–615 Poznań, tel./faks +48 616562200, szkolenia@termedia.pl, www.termedia.pl

Zaproszenia dla Czytelników do Teatru!

- **21 kwietnia, 19.00** MICKIEWICZ **DZIADY** Performance
reż. Paweł Wodziński, dwa zaproszenia dwuosobowe
- **30 kwietnia, 19.00** MICKIEWICZ **DZIADY** Performance
reż. Paweł Wodziński, dwa zaproszenia dwuosobowe

Czekamy na telefony 8 kwietnia
od godziny 9 do 11
– Jolanta Klewicz, tel. 52 346 00 84.

REPERTUAR
KWIECIEŃ 2011

10	N	13:00 14:30 16:00	reż. Paweł Łysak MLEKO Mała Scena TPB
12	WT	19:00	Michał Bałucki Klub Kawalerów XXXVI Opolskie Konfrontacje Teatralne Klasyka Polska
21	CZ	19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance pokaz przedpremierowy reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB
22	PT	19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB PREMIERA
27	ŚR	19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB PREMIERA DLA NAUCZYCIELI
28	CZ	12:00	W POSZUKIWANIU NOWEJ TOŻSAMOŚCI krytyczny warsztat romantyczny, PREMIERA Duża Scena TPB
		19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB PREMIERA STUDENCKA
			WIECZÓR SLAMU POETYCKIEGO INSPIROWANEGO DZIADAMI Górne foyer TPB
29	PT	12:00	W POSZUKIWANIU NOWEJ TOŻSAMOŚCI krytyczny warsztat romantyczny Duża Scena TPB
			promocja specjalnego numeru LITERACJI poświęconego zagadnieniom związanym z DZIADAMI Mickiewicza
		16:00	MESJASZE I INNI... debata Górne foyer TPB
		19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB
30	S	19:00	Mickiewicz. DZIADY. Performance reż. Paweł Wodziński Duża Scena TPB

INFORMACJE, REZERWACJA
I SPRZEDAŻ BILETÓW
tel. (52) 33 97 818, fax (52) 33 97 840
rezerwacje internetowe: www.teatrpolski.pl

Mój jest ten kawałek podłogi!...

Wiosna w kwietniu zbudziła się z rana,
wyszła wprawdzie troszeczkę zaspana,
Lecz zajrzała we wszystkie zakątki:
– zaczynamy wiosenne porządki.

Jan Brzechwa

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Wiosna może niektórych z nas zmobilizuje do porządkowania! Może tak? Ale mnie to chyba nie! Bo nie wiem sam, co mam robić z nadmiarem świąt przypadających na dni kwietniowe? Które obchodzić, a które odesłać w zapomnienie?

Na przykład taki „dzień włókniarza”(16.04) sądzę, że nie powinienem go świętować, ale „dzień ochrony zabytków”(18.04) to już chyba tak, bo przecież, ze względu na wiek jakimś tam zabytkiem już jestem!

A co zrobić z „dniem lotnictwa i kosmonautyki”, wypadającym w dniu 12 kwietnia? Przecież to okrągła rocznica, bo pięćdziesiąta lotu Gagarina! Świętować czy nie?

Jak nie uczcić dnia „leśnika”, jak się kocha lasy, albo „dnia ziemi”, która jest tak piękna, nawet jak się ją ogląda z kosmosu?

Dzień książki, przynajmniej dla mnie, to święto obowiązkowe, cóż bym robił teraz bez książki, siedząc na wózku, daleki od zachwyty telewizyjną. Pominę już dni drogowca, walki z bezrobociem, pamięci ofiar wypadków przy pracy! Popatrzcie, moi Drodzy, ile to się tych dni świątecznych namnożyło. Zastanawiam się tylko, czy to jeszcze czkawka po minionej epoce, czy to już nowa rzeczywistość postanowiła uhonorować tyle profesji. No, bo to zawsze okazja do jakiejś akademii. Komuś „klapa, goździk, rączka, buzia”, – więc może to wcale nie czkawka.

Aha, byłbym zapomniał o siódmym kwietnia – dniu Pracownika Służby Zdrowia! Ta czkawka rodem z PRL – nadal wygrywa ze św. Łukaszem – niestety!

Na szczęście w kwietniu będą i inne święta, autentycznie radosne i takiego radosnego ich przeżywania wszystkim Miłym Czytelnikom życzę.

Wasz

A. Martynowski

Drodzy Rodzice!

Jak co roku, na czerwcowej okładce „Primum non nocere” chcielibyśmy umieścić zdjęcia Waszych dzieci w wieku od 0–12 lat. Prosimy więc o przysyłanie fotografii (z danymi takimi jak: imię i nazwisko dziecka, wiek) na adres: primum@bil.org.pl lub Redakcja „Primum non nocere”, ul. Powstańców Warszawy 11, Bydgoszcz. **Czekamy do 15 maja!**

Uwaga!

Spotykamy się 4 czerwca!

Bydgoska Izba Lekarska planuje zorganizowanie dla naszych dzieci 4 czerwca **Święto Dziecka**. O szczegółach – w następnym numerze i na stronach www.bil.org.pl

REJESTRACJA DLA GABINETÓW LEKARSKICH

- Kompleksowa, telefoniczna rejestracja, dla indywidualnych gabinetów lekarskich.
- Doświadczone, uprzejme i kompetentne rejestratorki.
- Jeśli są Państwo zmęczeni ciągłym odbieraniem telefonów i zapisywaniem pacjentów – chętnie pomożemy.

NZO Remedium
tel. 52 321 04 45, 885 1111 85

Spotkania

w Klubie Lekarza Seniora

- **4 maja 2011 r.** – Zapraszamy lekarzy seniorów o godz. 14.30 do Izby na comiesięczne spotkanie w Izbie Lekarskiej. Gość spotkania – kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Onkologicznej dr hab. n. med. profesor UMK **Wojciech Zegarski** będzie mówił o „Nowych trendach w chirurgii i onkologii”.

DORADCA PODATKOWY

mgr inż. Sławomir J. Rogalski

nr wpisu – 05537

Siedziba: ul. E. Kwiatkowskiego 2 Bydgoszcz
tel. (52) 344 36 34 (Fordon, obok Lidla)

Filia: ul. Szubińska 15 Bydgoszcz
tel. (52) 37 307 87 (między Piękną a Castoramą)

Telefon kom. 602 38 65 81
e-mail: rogalski@box.net.pl

- PROWADZENIE ROZLICZEŃ PODATKOWYCH KONTRAKTÓW LEKARSKICH
- ROZLICZENIA z ZUS i US
- ROZLICZENIA ROCZNE
- DORADZTWO PODATKOWE

*Dwie rzeczy są w życiu pewne
– śmierć i podatki*

Benjamin Franklin

DO WYNAJĘCIA GABINETY LEKARSKIE
Fordon obok Lidla i Carrefour
Kontakt: tel. (52) 344 36 34

Spotkanie koleżeńskie AMG

WYDZIAŁ LEKARSKI rocznik 1975–1981

Z okazji XXX-lecia dyplomu serdecznie zapraszamy

na spotkanie koleżeńskie w dniach 30.09-02.10.2011r.

w Hotelu Gołuli na Kaszubach. Bardzo prosimy o jak najszybsze zgłaszanie chęci uczestnictwa.

Kontakt: Bożena Nowak-Kędzióra, tel. 502 305 554, bozena-n.k@wp.pl; Beata Goworek tel. 605 949 174, beatagoworek@gmail.com; Mariusz Czaja, tel. 606 289 330 czajnik50@op.pl

Szczegóły i bieżące informacje:
www.absolventus.pl

PRACA

NZO Wielospecjalistyczna Przychodnia „Bartodzieje” sp. z o.o. w Bydgoszczy ul. Koszalińska 7 zatrudni **specjalistę z zakresu neurologii** lub w trakcie specjalizacji. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia. Kontakt tel. 52 3758605.

Stomatologa do współpracy poszukujemy. Zapewniamy atrakcyjne warunki finansowe! Tel. 784 022 315.

Przychodnia Rodzinna w Nakle nad Notecią zatrudni **lekarza do pracy w POZ**. Informację pod nr tel. 607 309 407 lub 52 385 53 03.

Zatrudnię **lekarza do pracy w POZ** w NZO na terenie Bydgoszczy. Kontakt: tel. 603 334 530 lub 52 3421648, e-mail: nzo.kwn@neostrada.pl

Nowo otwarta klinika urody w Bydgoszczy podejmie współpracę z **lekarzem o specjalności dermatologia estetyczna**. Tel. 792 077 044.

NZO Polskie Centra Stomatologiczne DENS podejmie współpracę z **lekarzami dentykami**. Oferujemy pracę w komfortowych warunkach, w miłej atmosferze oraz zapewniamy dużo pacjentów. Warunki pracy i płacy do omówienia na miejscu z dr Markiem Gatzem w gabinecie przy ul. Bohaterów Krajujewa 11 w Bydgoszczy, tel. 52 3631278.

KLONKO-DENT zatrudni **lekarza dentyzę**. Bardzo atrakcyjne wynagrodzenie, warunki pracy do uzgodnienia. Tel. 696 233 028 lub gabinet@klonko-dent.com

Tel. 783 192 806

SPRZEDAM KOMFORTOWY DOM Bydgoszcz, Osowa Góra

Turniej szachowy – zapraszamy do udziału 11 i 12 czerwca 2011

Bydgoska Izba Lekarska zaprasza do udziału w Turnieju Szachowym im. prof. Romana Mariana Bugalskiego. Pierwsza edycja Turnieju o puchar przechodni Prezesa Bydgoskiej Izby Lekarskiej odbędzie się 11 i 12 czerwca 2011 r. pod patronatem Prorektora ds. Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof.dr hab. Małgorzaty Tafii-Klawe.

W Turnieju mogą uczestniczyć lekarze, pracownicy ochrony zdrowia, ich rodziny i przyjaciele. Zgłoszenia udziału przyjmowane są do dnia 30 kwietnia 2011 r. na warunkach określonych w regulaminie dostępnym na stronie internetowej: www.bil.org.pl

Przyjazne użytkownikom kasy fiskalne

ELZAB

www.elzab.com.pl

www.kasy-dla-lekarzy.com.pl

Jedynie na rynku kasy z antybakteryjną obudową!

Pytaj o Ofertę Specjalną u naszych Partnerów

- niezawodna kasa z intuicyjną obsługą
- skróty klawiszowe najpopularniejszych usług, raportów, funkcji
- bezpieczny zapis kopii elektronicznej znacznie obniżający koszty eksploatacji
- przystępna cena kasy
- autoryzowany serwis (instalacje, szkolenia, obowiązkowe przeglądy) blisko użytkownika

Rekomendowani Partnerzy ELZAB

Bydgoszcz MSJ

tel. (52) 342 17 16
kom. 609 828 348
msj@msj.com.pl
ul. Fordońska 161

Bydgoszcz STOPER-BIS

tel. (52) 345 86 21
kom. 605 785 492
handlowy@stoperbis.pl
ul. M. Konopnickiej 22B

Mogilno MOGILMED

tel. (52) 315 72 67
mogilmed@mg.net.pl
Świerkówiec 49

Bydgoszcz SP-ART

kom. 602 679 428
biuro@sp-art.com.pl
ul. Wyzwolenia 79/74

Bydgoszcz WIWAT

tel. (52) 511 02 30
handel@wiwat.com.pl
ul. Modrakowa 46/91

Chojnice RAM Kasy Fiskalne

kom. 604 756 703
ramch@onet.pl
ul. Młodzieżowa 35

Inowrocław MSJ

tel. (52) 353 30 75
beata@msj.com.pl
ul. Andrzeja 7

Izbica Kujawska INFO-KAS

kom. 604 298 550
drzewiecki@wp.pl
Podhulanka 9

Nakło MSJ

tel. (52) 386 06 34
viola.msj@wp.pl
ul. Jackowskiego 4

NOWY NISSAN JUKE PIERWSZY KOMPAKTOWY CROSSOVER NISSANA MIASTOODPORNY. ENERGETYZUJĄCY.

Autoryzowany Dealer Nissana Yama Sp. z o.o.

86-031 Osielesko, ul. Szosa Gdańska 28, tel. 52 360 53 10

www.nissan.pl

Energia wkracza do miast. Oto nowy Nissan JUKE. Dzięki niesamowitemu przyspieszeniu, dynamicznej stylistyce i zawrotnej szybkości reakcji sprawa, że ulice wstrzymują oddech na jego widok. Ma trzy tryby jazdy oraz zintegrowane porty iPod® i USB, bo dla niego rozrywka to poważna sprawa. Zobacz miasto z jego perspektywy. Poczuj jego energię.

NOWY NISSAN JUKE
OD 60 900 ZŁ

Dostępny także z następującym wyposażeniem:*

- Napęd All-Mode 4x4-i
- Nowy silnik z turbodoładowaniem 190KM, 1,6 litra
- System rozdziału momentu obrotowego
- Zintegrowane porty USB oraz iPod®
- 3 tryby jazdy (podstawowa/sportowa/eco)
- Nawigacja Nissan Connect z kamerą parkowania

SHIFT_the way you move

*Wskazane wyposażenie jest wyposażeniem dodatkowym. Zdjęcia są jedynie ilustracją. Dane i taktę podane w niniejszej reklamie służą wyłącznie celom informacyjnym i nie stanowią oferty zawarcia umowy. Oferta jest ważna od dnia 01/10/2010 do odwołania. Zużycie paliwa w cyklu mieszanym: 5,1-7,6 l/100 km. Emisja CO₂: 134-175 g/km. Informacje dotyczące odzysku i recyklingu samochodów oraz ich przydatności w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej www.nissan.pl.